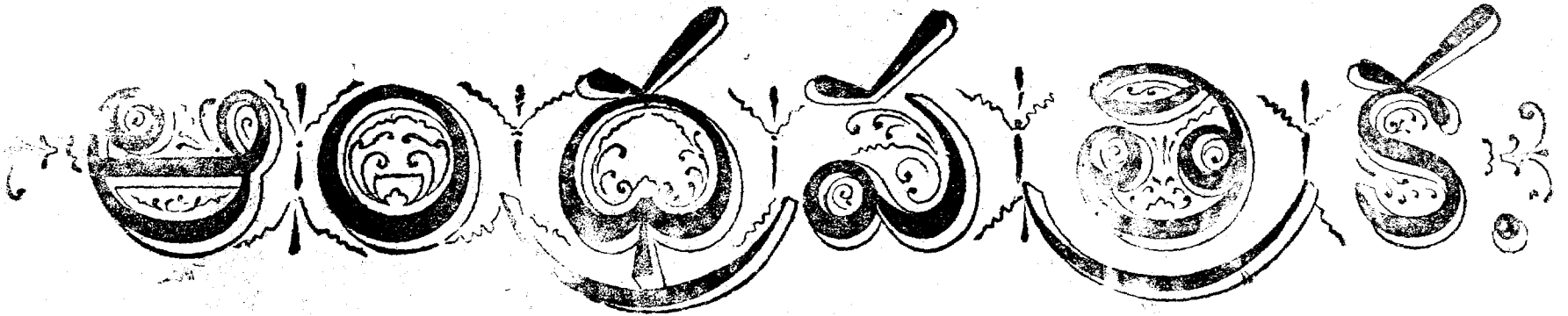

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడి కెట్రెక్ 1-8 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10 } చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 25-వ తేది శుక్రవారము } No. 149
సంపుటము ౧౦ } రుథిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చవితి ర. } సంచిక ౧౪౯

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924
గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-8 వెల 0-4-0.

వి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

గుండు మోహన

ల. వంక శుక్ర

పట్టెల దైవండు

నవనాగరిపు గాజులకు ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము (1)

గాజులలో అద్భుతములు కలగజేయుచున్నది. విక్రయమునకు సిద్ధముగా నుండి యున్నాము. హాజరులో లేనివి క్యాలెండరులో కలగజేసి యిచ్చెదము. ఈరకము గాజులు 2 1/2 సురము వెంటలు 6 సురముల కరకు నీలము. చేపారములో 4 మాత్ర 1 కి మాత్రా రు 10/- నవరముబంగారకు సీమంతుడికి పూచీ యివ్వబడును. ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురుసామికెట్టి కంపెనీ, నగలనర్తులు, 25 వైసాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

కేరళ సబ్బులను కొనుడు

ఏల?

“మూడు కారణములు గలవు”

1. ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్రితేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, తేవండరు, బ్రాక్ విండునర్, కోల్ తారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి సబ్బులను కొనకుడు.

(2) **ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—**

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

SOLE AGENTS,
Messrs, ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.

Messrs, D. V. NAIK BROS,
Calicut.

For Madras and Chingleput

For Malabar, S. Kanara, Salem,
Trichinopoly, Cochín, Travancore,
Bangalore, Mysore
Coimbatore and the Nilgiris.

AVOID CHEAP IMITATIONS.

సంజీవన కల్పము

ఉష్ణధిక్యముచే గలుగు జ్వరములు, తామస, దాహము, అల్స, కీళ్లనొప్పులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, కూలము, రక్తవైక్యము, మొదలగు అనేకవ్యాధులకు శంఖివికంటిది.

5 కులముల పాదర్ సీసా రు	1-4-0
2 కులముల సీసా రు 0-10-0. 1 రు॥	0-5-0
శుభవిశేషముగ్రామ సీసా	0-4-0
దంతమార్గము: పండ్లుతోముటకు దబ్బి	0-2-0
తామసలెలము: తామర తీటకు దబ్బి	0-5-0
అజీర్ణము యువుయ్యారము విడ్డకు సీసా	0-4-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాట్టాగు ఉచితము.

వి. శి. వి. అంతుకంపెనీ,
ఆయుర్వేదసమీక్షాంశం వెరిదేవీ, నల్లూరులల్లా.

వెల్లింగటన్ సినిమా

19-1-24 శనివారము నుండి 25-1-24 తేది శుక్రవారము వరకు ప్రత్యేకముగా కందు ప్రదర్శనములు

సా. శనివారము 8-11 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు శని, ఆదివారముల మధ్యాహ్నము 3-15 గంటలకు యూనివర్సల్ నైటింగ్ మిస్టరీ సీరియల్

“రేడియోకింగు”
2-6 భాగము

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును

V. P. M.

ప్రశస్తమైన పేరుశనగనూనె

హాలుగు గ్యాసులు దబ్బులలో పట్టుబడి చేసి రేపు తయారైతే వాడుకలో అత్యంత అమృతమైనది. విజయనగరం వెస్ అందు మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

శుభిజుగు యేజింట్లు:—

మిసర్సు గార్డెని శ్రీ వాప్ అంతుకంపెనీ విజయనగరం.

అనంతపురంజిల్లాలో ఊమము

(ప్రొద్దుటూరు పురపాలి.)

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు బొంబాయి.

క. మార్కండేయశర్మగారు మదరాసు

క. మార్గములు
 (౧)
 పద గానముల ఈ పుస్తకాల ప్రావీణ్యము కల
 కరము. నేను గుంటూరునుండియు వాడను. పద గానము
 కాకుకాన్యంతరమేమియు లేదు. ఈ ప్రావీణ్యము వంతరము
 యాపూర్వవిషయ రత్నముల పరిశోధించి పాఠ్యమును నమ్మవలె
 ను వానిని గ్రహించి ప్రతినిధులయే వాచ్చెత్తి తినివాసమునకు
 నొక ప్రధానకారణము. దాదాపు ౨౦ సంవత్సరములుగా యీ
 పుస్తకాలతో నాకు సంబంధము గలదు. కావున నాకుతోచిన
 సలహాను యీ పుస్తకాలను గూర్చి ఇనకు తెలుపసాహసించు
 చున్నాడను. విద్యార్థియను నీమతమును స్వీకరించుచు
 భావించి తన ప్రవర్తనమును పత్రికలకును గానించి తన చాల
 కలుగు యీ లోపములు తొలగి పాఠకులకు ఇవ్వదు. అందు
 చున్న కష్టములు కొంతకంటేయి తొలగినను దృఢీకృతము
 తోనే నీ నివేదనను వారమున వచ్చుదను గాని పత్రిక యభి
 ప్రాయము నాకేమియు లేదు. పుస్తకాలాధిపతులు గా.
 విషయముల సాధాముల పరిశీలించుచు గా.
 చున్నవారై, అగ్ర, ద్వితీ,
 తృతీ, చతుర్థ, పంచమ, షష్ఠ, సప్తమ, అష్టమ, నవమ, దశమ,

[illegible]

పాపకందని ప్రాచీన కాలభక్తుల గ్రంథము లెన్నియో యాత్మస్తోత్ర
 కాలయందుగలవు. వాని దీక్షిస్త్రీపుత్ర కేటలాగు
 ప్రకటింపబడునది ఆత్మార్థ విషయము లెన్నియో బయట
 బుడగలవు. అట్లే కర్ణాటక భాషయందుకూడ ప్రాచీనాత్మార్థ
 గ్రంథములున్నవని వినికి. దానికి దీక్షిస్త్రీపుత్ర కేటలాగునునుండి
 చుట కుద్దేశమున్నదో లేదో తెలియదు. మౌలీయవారినుడుచు
 తున్నది సంపాదనమునకిది కొంచెము ఆంధ్రభక్తమునకు పంపి
 కొన్ని ఆత్మార్థగ్రంథములను సేరించినవి రిపాట్లువలన తెలియు
 నుగాని వారికి నెరియకు కేటలాగ్ లైబ్రరీయం దుంచుయింద
 లేదు. వానిని చూచుటకయి యెంతో శ్రమపడినను లాభములేదు.
 సర్వసాధారణముగా ఏర్పడిన తుస్త్రకాలయందు గ్రంథములను
 విశీలించుటకు వచ్చివచ్చుడు కొన్ని గ్రంథములను మ్యూజియం
 గారి ఉత్తరువు కావలయునని కొన్నిటికిని, మ్యూజియం గారి
 దగ్గరనున్నవని కొన్నిటికిని సమాధాన మొకరిగిన పరిశోధకుల
 కెట్లు ఉచితో యొచ్చెను. ఈ కుడు ఆత్మస్త్రకాలకు లభిం
 చిన “అవంతి సుందరికథ” యను గ్రంథమును ఎన్నిసార్లు
 ప్రచురించినను చూచుటకయిన నోచుకొననేరమైతిమి. తెలు
 గు ఎక్కడెక్కో పేజీయూ ప్రధాన సంపాదనమును, కీర్తికేసు
 లును అరుదులును కే. వి. లక్ష్మణరావుగారింటి వారు కట్టు
 పట్టి ఎన్నియొడిసములు శ్రమపడిగా మ్యూజియం గారి దగ్గర
 నుండి తెప్పించి చదువుట కేటన్గించెను. గ్రంథకాలగూని గ్రంథ
 ములు సర్వసాధారణములని కలయింపజేసి యువారమ్మద
 యము గ్రంథకాలాధి కములుగా నుడు భాగ్యము పీరియంటు
 లైబ్రరీ కల్పించుగాక! పరిశోధనమున కత్యావశ్యకములయిన
 మూడితములకు సంస్కృతి, ఇగ్గీము గ్రంథము లనేకములు కేట
 లాగసున ఉండును గాని యడిగిన గ్రంథములు మ్యూజియం గారి
 దగ్గర నున్నవని సమాధానము చెప్పటం తెలిపాటిగానున్నది. నెలల
 తరబడి సంకల్పరముల తరబడిగా లైబ్రరీగ్రంథములు
 లైబ్రరీని వదలి మ్యూజియం గారి కివ్వయింటి
 యందుంచుకొందురాయని సంజెహ మగుచు
 న్నది. నిజముగా ఇటుల గ్రంథములను లైబ్రరీనుండి విరకాలము
 మ్యూజియం గారు గాని మఱియెరుగాని యింటికి గొనిపోవు దుర
 భాగ్యమును ప్రభుత్వమువారు మన్నింపవలయును. అవసరముండి
 తెప్పించుకొన్న వెంటనే ఇతరులదిగినను అనుగ్రహమును ఇంత
 కాలములాపల తిరిగి లయింబరీకి చేర్పవలయు ననునయిదును నే
 న్నయిచుట అత్యావశ్యకము. లైబ్రరీనుదలకు అందుటలు
 లోలేని మారములనున్నది. అక్కడకు పోవుటకే రాశ్రమ
 పడవలయును. అట్లు శ్రమపడి యచటకుపో
 యిన సాధకునకు ఆ గ్రంథము ఇచ్చట లేదు.
 అక్కడకెప్పుని, ఇక్కడయున్నది. అను సమాధానము పక్ష
 పక్షకెప్పిన యెట్లుండునో యూహించువుడు. మదరాసు సం
 నుండి దాదాపు 20 సంవత్సరములు లైబ్రరీలో సంబంధముగల
 గాక ఇటులంద్రోత్తరవారి కంతసాంకర్యము ఏర్పడునో చెప్పటం
 అత్యావశ్యకము.

ఈ పుస్తకాలలోని "లోకము రికార్డు" అనునది సాహిత్య చరిత్రకు సంబంధించినది. విషయము తెలిసియో గలవు. దీనిని పరిశీలించి సేకరించి అభ్యుదయము తెల్పియో చూడఁగలము. ఈ సాహిత్య చరిత్రను కొద్దికాలము మాత్రము అభ్యుదయము ప్రసాదించుచున్నది.

ఈ నమమ హిందూత్వ తో ఒకరు ఈ లోకము రికా
నను, రికార్డు అభీజనకు మార్పులనుపడిగా (పానియూస్) గు
నాని అది యసంగతము. ఇది సంస్కృతాంధ్ర భాషా విరచనను,
తేజోవ్యక్తిత్వము సంబంధించినదిగాని శాస్త్రదస్తావేజులకుఁ బడి
గాక, కాపన కరికొధకుల అభీజనముగాని తక్ నివృత్తవలె
తెలఁపబడుచుగాని శుంచుటకు తగినదిగాని రికార్డు అభీజనం
సంబంధము తగినదిగాదు. విశేషమును సంస్కృతాంధ్రభాషా
పాండిత్యము గల విద్వాంసులు (హిందీ యందులి విమలములు
హిందీ లోకమునకు వేలు సమకూర్చులరు గాని శాస్త్ర
సమసాల కీ విషయము ఏమియు తెలియజాలదు.

అప్పుడేకే వర్తమాభిమానము పెరిగినే ఈ లోకము
కాదు రికాదు అభీనువల ముక్కు వివరమును నున్న మే
కొని వ్యతిరేక భిప్రాయమును నెలవెడలగాక. దొరతము
రీతిగామును తొడరవడి వివిధము తీర్మానింపవలయును
కాని కొరకుకాదు.

నాగేంద్రనాథునికి బెయిలుపె విషుదల

కలఃప్ర, 23 వంశః—కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్
 కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్ కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్
 కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్ కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్
 కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్ కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్
 కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్ కలఃప్ర కాలపాలిక మరాఠ్
 (అ. 12)

(U. 7.)

అధికారుల పకటనము

బాహ్యము, కనక శిఖి:—భామువేరుముందు ప్రభుత్వాధికారుల
 లగ్నమునుండి బాహ్యము దివ్యుత్తరమునకు, మిగత రోక ప్రకటనగా
 నిలిచెను. ఆ దీక్షిందివివరములు తెలుపబడెను.

వనం 1 వ తేదీ నుండియు, అకాలిలనుంపున కొన్ని
 వది ఉదాసీ సాధువుల భుక్తమునంపు (వదేశము బలవంక
 ముగా అక్రమములు (వదేశములు మున్నగు అవధికు
 ద్వారా భూములన్నిటిని 9 గు. ప్ర. సంఘమువారు పూర్తిగా
 హక్కులోకి తెచ్చుకొనలేదు. అందు కొంత భాగము ఉదాసీ
 సాధువుల భుక్తములో నున్నది వాదల కొంత
 భూమిని కొంత కాలము నుండియు పెట్టి కలి
 ఫలమున కొంతయు యనుభవించుచున్నాడు. మరొకరి కలి
 వాను వస్తులేవండగనూడ నుభవింపుచున్నాడు. గరిలో చాల
 మంది 9 గు. ప్ర. సంఘమువారి హక్కును అంగీకరించి వారితో
 యువబడికల కొనవచ్చుకొనిరి. కాని వధిభాగము, మహా
 క్రింద పెట్టి హక్కులతో నుండిన ప్రస్తుతమునూడ వట్టి
 యున్నారు, వారు జగయితహక్కుని వాదించుచున్నాడు. హ
 క్కునందున్న ప్రభుత్వద్వారా భూముల నితరులు బలవంకముగా
 లాగుకొనకుండ ప్రభుత్వమువారి రక్షణముగోరుటకు వారికి
 హక్కుగలదు. వారికి ప్రభుత్వమువారి కట్టి రక్షణము
 కొరగదదు. బలవంకముగా కాకముఖ మొచ్చునెందు అకాలి
 లుంపులై క్రిమినలులక్రింద చరణ్ణీకొనబడుచున్నది. కవులు
 ద్వారకు శ్యామసును రక్షణకన్న సభికమును రక్షణ కొనుటకు
 ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయముగాదు. అవసరమున్న వారు
 ద్వారకు వాచాలనదెచ్చి రితువాదమును స్థిరపరుచుకొనుటకు
 శ్యామచూర్ణముగలదు. శ్యామచూర్ణమును మార్గము మూసివే
 డుటదెను, ఇకముందునూడ : పట్టెముందును. (అలి) (మి)

(vi) (b)

ట్యూటి కార్న్ పేగు

జనవరి 20:— ఎలకలు అన్నిచోట్ల కనుమన్నవి. అందు నుభయముగా కైగ్ర ప్రభులుండు మొదటివార్డులందు ఎక్కడగా కనుమన్నవి. పూర్వము 10వేలకి పైకింటి అక ఒకయూరకీయమని స్వాస్థ్యునితో ఒక నవీపోయిన ఎలక కనుమ అధికారము వీరిని బంధించి కవలివేయమని చెప్పిరి. మొదటివార్డు కనకవర్ధనుగాను అకారోగ్యముగాను ఉండుటచే యిచ్చటనే వేల కట్టిగా పొదుకొనునని కైవ్యాధికారిలు చెప్పుచున్నారు. తోమను కాఫలిక పొడిచివచ్చి టీకలు వేయించునని యిండ్లను కవలివేయమని చెప్పుచున్నారు. వేర సీక కుటీకములలో ఎవ్వరును ఉండుటలేదు. అలంకరణ బూలోవేయక వేసి కొనిన కట్టియలకు మర్యాదగల కైగ్ర ప్రభులు యిండ్లను కవలి చెల్లుచున్నారు. నుమారు 5090 మంది మేలూరులో 2,6 ను కవలి చెల్లిపోవుచున్నారు. టీకలు వేయించుకొనుటకు బదులు యిదియే మంచివనియని వాదనకొనుచున్నారు. ఎప్పుటికి 5500 మంది టీకలు వేయించుకొన్నారు. ప్యాక్టరీవారులను అందులోని మాలివాండుకు టీకలువేయించుకొనుచున్నారు. వర్తకశ్యాపారములు మొదలుగా నన్నవి. కోరంపాలెం, మదికనందూర్, పోల్వరేడ్, ఉడికల్లివరూర్ లో యిప్పటి వట్టుకొన్నది కవలివేయ కొంతమంది చంపోవుచున్నారు. (ఆ. వె)

)

ఒకవిద్యార్థిని తెలివితప్పునట్లు కొట్టుట

లాహూరు, జనవరి 22:—దయ్యోదయ అ.గ్లోబల్ కాలనీ ఓక హిందూ విద్యార్థిని కన్నా కాకాల గేటుద్ద వలతో బమ్మమూరనుగా కొట్టి తెలిసికట్టువట్టు చేసి వెదకటా యిది, కుద్ది మద్యమును యిదిద్యార్థి యిదివరలో పొకటి యిదిదేనుగాను యిదిని నింకొకటి ముగా కొట్టుటకు జాతముం తెనుచున్నే కాని మై యిదిదేనుచునని అనుమానముగా నున్నది. (౪౬)

మద్యపానమును తగ్గించుట

[illegible]

ఆంధ్ర రాష్ట్రము జాతీయోపసంఘము

తీర్మానములవివరము

(స్వీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము 22 వ తేదీన మరల సమావేశమై జాతీయోపసంఘము కార్యక్రమములను నిర్ణయించినది.

21 వ తేదీ రాత్రి కార్యనిర్వాహకసభయందు నిర్ణయించబడిన జాతీయోపసంఘము మ-రా-ప్రీ గాడిచర్ల వారి సర్వోత్తమ శ్రమకు తీరపాదించిరి.

రాష్ట్రీయసంఘమునకు ఎన్నికలు

రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులకు గామసంఘముల యొక్క కొనసలయననది తీర్మానమును సుపాదించిరి. అంతే జిల్లాసంఘములు ఇచ్చేయన్నచో మునుపటివలెనే జిల్లాసంఘసభ్యుల రాష్ట్రీయసంఘసభ్యుల నెన్నుకొనవచ్చును. ఈ తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

రాష్ట్రీయ ఖద్దరుబోర్డు

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖద్దరుబోర్డుస్థాపనకు గూర్చియు, ప్రతి కొనుట, దూది, నూలులేయించి ఖద్దరును నేయించుట, నేయించిన ఖద్దరు అమ్మట మొదలగు కార్యములను ఈ ఖద్దరుబోర్డు కర చేర్చుటయు ననది తీర్మానముగా ఆమోదించబడినది.

అగ్రాధి ఖద్దరుబోర్డును విరాళముగొరుట

ఆంధ్రదేశములో నొక ఖద్దరు కరచేయాలయను స్థాపించబడవలయుననియు, అచట ఖద్దరుపరిశ్రమలో కేవల నొక సంవత్సరమునందు, అందులకై ఆఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డువారిని కదిపేట విరాళము నిచ్చుటకు కొరవలయుననది తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖద్దరుబోర్డువారికింద కనిపేయ జిల్లా ఖద్దరుబోర్డులను నేతలుగల జిల్లాలుకై కదిపేటను, బందరువారిను కళాశాల కనుబంధముగా స్థాపించబడిన కలకారి కార్యాలయమును విరువేలు విరాళముల నిమిత్తము ఆఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డువారిని కొరకు మరలొక తీర్మానము అందరితో సంగీరించబడినది.

ఖద్దరు, వలంటీరుబోర్డులకు ప్రాతినిధ్యము

ఆంధ్ర జాతీయోపసంఘములో ఒక సభ్యుడును, ఆంధ్ర ఖద్దరుబోర్డులో ఖద్దరుమరియక సభ్యుడును ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘముయొక్క కార్యనిర్వాహకసభయందు సభ్యులుగ నుండవలయుననియు, వారిరువురు వారిబోర్డుల క్షణకాలములనుగూర్చి జరుగు చర్చలలోనూ ప్రతి పాల్గొనవచ్చుననది తీర్మానము అంగీకారమును పొందినది.

ప్రతికొని నిలువజేయుటకు ఋణము

ప్రతిని నయై ధరలకు సకాలములో కొని నిలువజేయుటకును, దానిని నూలుగా కడికించి ఖద్దరు పత్రములను తయారుచేయించుటకును, ఏనుగులయొక్కములకు ఆఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డునండి ఋణము తీసుకొనవలెననది తీర్మానమునై చర్చ పూర్తిగాజరిగినది. జిల్లాబోర్డు, రాష్ట్రీయసంఘము, దేశములో కుండు ప్రతిసంకయకొనుటకులదుమొదలగు నూలువనకులకు నన్నగిలు యన్నదనియు, అందుచే ఖద్దరుబోర్డులకు లేదనియు, ఈ కారణమున ఒట్టి ఒకేకార్యమును సమయోచితముగా దూదికొనినట్లుచేసి సరకు మైదానముల ఖద్దరు సమగ్రముగను జరిగి ఉపపాదములు గాని వారి సర్వోత్తమ శ్రమకు తీరపాదించిరి.

ఏనుగుల నొక్కసారి తెచ్చి ఏయేపములకు ఎ.కె.ఆర్

సామ్యము తెచ్చించెదమో సభ్యులకు తెలియజేయవలయుననియు, ఇంతసామ్యతో ఏమి చేయవలెనో, తెలుపవలయునని, దేశభక్త సంకల్పముగూర్చి కొరిరి.

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

మ-రా-ప్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వైవాహిక జరిగియున్నది నమోదచేసిరి. ఏనుగులకు ఖద్దరులే తీసుక రాము. ఖద్దరుబోర్డు స్థాపించుట, కాలక్షిప్తము పరిశీలనలకు కృత్యములే ఈసామ్యము తెచ్చినందు, అవి ఇరుగుపొరుగు ఏనుగులకు ఎ.కె.ఆర్.వారియొక్క ఆచార వేయట దుస్సాధ్యము. మూడు ఏనుగులతో ప్రతికొని, రెండులతో నూలుకడి కించి ఖద్దరు నేలు పరచుట. ఈ ఏనుగులతో సుందరీకారం మూల ఇనుబడిలకు పాదముల తయారుచేయవలయును. చురచేరు

లలో నైసాని కారణమున పుట్టిగ నుండును. జాతీయోపసంఘములో కొటానోట్లు ప్రతిని ఖరీదుచేయును. వారిలో నవము పాటి తొందరగలుగుదు మనుట కలలానిచార్లు. కాని మనము ఆంధ్రదేశములో మనకు ఇద్దరుగ కాలనీకప్రతిని నిలువజేయగలము. దీని కలక ఆకేలాభిమానము చేపాదగలవు. చీక-యెటము సామ్యులకై అవసరములకు ఎ.కె.ఆర్.ప్రతిని వచ్చుకరలకు అమ్మకొనుటయు, సరకు పత్రములు కాలనీకప్రతిని మెచ్చుకరలకు వికే గుడ్డలను కొనుటయు ప.కె.వి.యొద్దనున్నది. ఇది యే తయారు కోర నీయును. కనుక ఇప్పుడు అమ్మకొని ఏనుగులను ఏయేజిల్లాలలో ప్రతి సభ్యులకై కుండుమన్నచో అచటి కాలగెనుకమిటిలకు వచ్చి వెట్టి కాకివ్యాధి ఈ వీధియందులకద్ద ప్రతికొనివించి కనిపిస్తే నిలువయుంచి, పరిశీలనకును ముగల కులచేత కడికించిచో కాకులకేవలము కాలగెనుకమిటిలకు దొరుకటయు, వీధియందుకు ప్రతికొని పాటు, కడికినవారియు దొరుకును. ఈ విధమున రకీ శుక్తిని కొంతవట్టుకును కాగునదును. కాలగెనుకమిటిలకు సరకుమై ధరలలో ఖద్దరు తయారుచేయుపద్ధతి యల నడుపుట తటస్థించును. ఒక్కసారి ఇంగ్లీషు మొత్తములో కొనుటలను వచ్చుకరలకుని కొందరకెదరు. దేశములోనుండి ప్రతిసంకయకొనుట కొటానోట్లు వికేకప్రయోగకై పరచేయటకు పోవుచున్నది. ఇకకలకాన్నపేర గవర్నమెంటు కలకు కేలు లాగుచున్నాను. ఇట్టిసంకయలలో ఖద్దరును తయారు చేయుటకై మనముచేయు ప్రయత్నములో ఏ కొద్దిపాటివచ్చును కచ్చిను దానిని సంతోషముతో మనము భరింపవలయును. అట్టి సప్తము కాదనియే చెప్పవచ్చును. దూదిభగవతము కొనుకాటి కొంటె పోవలెను ధర మెచ్చుచు నేయుండును. గవర్న ఈ తీర్మానము నందరు అంగీరించవలయుననిరి.

ఖద్దరు ముద్రాపత్రముగాను నైసానిని బహుమితి.

తాడేపల్లి పరమానందముగారు

ఇందులకు కొంత కృతిచేయుగ మూడిరి. దూదీచేయు ప్రయత్నములకు, ఇదివరకే ఎ.కె.ఆర్.ప్రతిని కడికొన్న ను, కాలగెనుక ఇద్దరిపోలకు వచ్చుచున్నదనియు గవర్న ఈలాటిచేయుటలో కాలగెతో సుచరించవలయుననిరి.

మరియు ఇ.కె.ఆర్.వారికి ధరలకు కొంతవట్టుకును కచ్చి యుటయు, వికేకయుల ముద్రకముకాకుండు కొంతవట్టుకుననా, దూదిని దేశములో ఖద్దరుకెచ్చివై దాచగలగుదు మనియు చెప్పిరి. చర్చసరిపదివట్టు ఈ తీర్మానము అంగీకారము కొందిరి.

సభ్యుల రైలుఖర్చులు

రాష్ట్రీయసంఘసభ్యులకు ముద్రాపత్రము రైలుఖర్చు నిలువలయు ననది తీర్మానము ఒకపాటియైనది.

రాష్ట్రీయసేవాదళము

కాలగెనుక కలకారిమిటిలకు ఏయేసామీసేవాదళమునుగూర్చి తీర్మానించు మనక ఆంధ్ర రాష్ట్ర వాలంటీరుబోర్డు క్షణకాలము అప్పుల చేయబడి డి.

ముగింపు

22 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు సభ సమాప్తమైనది. సభ్యులు చాల ప్రేమకొల్పి చర్చలను జరిపియుండిరినియు, తీర్మానములు తృప్తికొనుగ చేయబడినదియు, ఎవరి నివాస స్థానములకు వారు తుంచేసి నిరంతరకృషిచేసి స్వరాజ్యమును సుపాది పరలయననియు మార్గక్షయము చేలచేక అగ్రానివాధి పతిగాను వాడుకొనిరి.

నారాయణరావుగారిపై కేసు

కొట్టివేయబడుట

ఈనాడు జన 24.— ఇటీవల జరిగిన రిక్తాబద్ధ కారిన మొక్కలును, బర్మాకానసభ్యులకును ఆ నారాయణరావు గారు ఒక రిక్తాబద్ధముచేయవలసి కొట్టివేయబడిన కేసునందు మేజిస్ట్రేటు నాదాయకై కేసును కొట్టివేసెను. (ఆ. ప్ర.)

ఒక భార్య తనభర్తను జంపుట

ఈనాడు, 24 జనవరి.— అడిమనల్ జిల్లా జడ్జిగారి కోర్టులో నేడు భార్య తన భర్తను గతించియు ఒక నెరము విచారించబడినది. 26 సంవత్సరములు గల పార్వతి యనువామె, శ్రీమద్దత్తదేవియను 55 సంవత్సరములు గల తన భర్తను తనవీధియందు ఒక బొంబానిసనివహించుచు జంపెను. తీర్పు 26 వ తేదీన చెప్పబడును. (ఆ. ప్ర.)

సహకార సంఘములు

ఆంధ్ర నివేదికము

మదరాసు సెంట్రలు ఆర్బుకుబ్యాంకు (హిందీయూ బ్యాంకు) రాష్ట్రీయసంఘము గల సెంట్రలు బ్యాంకులగూర్చి, 1924 నవంబరు 30 వ తేదీతో ఆంధ్రమయ్యే మూడుసెలల ఆర్థికసీతినెలలయందు సహకారసంఘములకెజ్జెత్తు మో.ఎం. చూడగాను ఇంపీన్ మేజికును ప్రభుత్వము వారు ప్రకటించుచున్నాడు:—

జిల్లా మూలములను:— మదరాసు సెంట్రలు ఆర్బుకు బ్యాంకును జిల్లా మూలములను (మేరుకాపిటా) రూ 28,400 వరకును, సెంట్రలు బ్యాంకుల మూలములను రూ 61,889 వరకును ఆర్థికమైనది. అంతకునుండు చాలకమ్మ వ మూలములను గలెగిన అసాగ్, జరింపురము, పర్లాకమిడి, సెంట్రలు బ్యాంకులలో యాయారు అసాగ్ పర్లాకమిడి కొంచెము యెక్కువగా సంపాదించినది. జరింపురం బ్యాంకునందు యాయారు రూ 255 తక్కువగా నున్నది అంతకునుండు రూ 625 తక్కువగా నుండెను. కాలముచేసిన ఒకసభ్యుని చాలామొత్తము వాపసుచేయుదుటచే యీతెలిసిరిగెను. ఈ మూడుసెలలలో మదరాసు క్రిష్టియను సెంట్రలు బ్యాంకునందు రూ 1,916, గోదావరి జిల్లా బ్యాంకునందు యాయానికనునందు రూ 4850 తక్కువ వచ్చినది. కాకాడ సెంట్రలు బ్యాంకునందు వీడిపోయి కేరళ సెంట్రలు బ్యాంకులో కేరళానికొచ్చిన్న బ్యాంకులకు వాటి మూలములను వాపసు చేయబడుటచే గోదావరి జిల్లాబ్యాంకునందు చాలవరకు మూలములు గల్గిపోయెను. ఈ విషయమున ఆ బ్యాంకునకు ప్రాశంపమైనది.

ఆస్తి, అప్పులకల పోలిక క్రిందటినిచేడికయెందు వెలుపడియు అనంతపురం, మాన్సేట, మచిలీపట్నం సెంట్రలు బ్యాంకుల అప్పులు అంగీకరించుగా లేవు. ఈ మూడు కొంచెము తక్కువగా నున్నవి. అనంతపురం రూ 1,18,474, మాన్సేట రూ 81,475, మచిలీపట్నం 4,800 అప్పులుగలవు. కృష్ణజిల్లా బ్యాంకునందు, విజయంపట్నం మూడుమూడులు ముగిసినవిదప రూ 1,090 చాలా మొత్తమును అధికముగా వసూలుచేసి, అప్పులను రూ 28,875 తీర్చివేసెను. కనుక సెప్టెంబరు 31 తేదీలకు రూ 10,64,772 అప్పు కల్గియు యప్పుకు రూ 10,40,847 మాత్రమేగలదు. అనంతపురం, మాన్సేటబ్యాంకులలో బ్రాహ్మణ్యములును అప్పులనుకల అంతయెక్కువ అప్పు గనబడుచున్నది.

అవసరనిధి:— ఎప్పుడు కాలనీక అప్పుకు ఉపయోగించుటగాను అవసరనిధి ప్రతిసెంట్రలు బ్యాంకునందుండు తన సంకలకులకు. తరుచుచాపల్లి బ్యాంకు సంకలకు మాత్రము నిర్దిష్ట మొత్తము కంటె రూ. 4994 తక్కువగానున్నది. ఈ బ్యాంకు వారు మదరాసు సెంట్రలు ఆర్బును బ్యాంకునందు పాట్టుకున్న ఫీకెన్ను డిపాజిటుగా రూ 50,000 పెంచెట్లు చెబుతున్నాడు. ఈ డిపాజిటును అవసరనిధిగా గమనించుటకు వీలవేదని బ్యాంకువారి కెరుకపరచడమైనది.

ఒక గొప్ప హంతకుడు పట్టువడుట

అశామ్యుగాబాద్, 24 జనవరి:— బోగ్గురు యొక్క బాబరు దేవా నాచలానిదెట్లా అను గొప్ప హంతకుడు 22 తేదీరాత్రి బోగ్గాడ సంస్థానములో సిహెచ్.ఎస్. పట్టుకొనబడెను. బోగ్గాడ పోలీసువారితో అతడు యుద్ధ మాది తుపాకులను పేల్చెను. కాని ప్రాణాపన్న మేమియు సంభరింపజేయ, వీరు పట్టుకొనబడితరు పోలీసుగూడ వీరి దగ్గరనే నుండెను. (ఆ. ప్ర.)

అంగ్లో అమెరికను నారాయ ఒడంబడికకు వాషింగ్టన్ ప్రతిక్షయించారు సంతకముచేసిరి.

ప్ర మేహవించు పుత్ర

ఇది రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము నేనుకొనుచున్నది గలెగిన వ్యాధులు, కొడుకు నుండు సె.కో.కొను మొదలగు వారిని అమోగముగ తదిచ్చి, మంచి క్రమము నిచ్చును. ఉదాహరణ నామొకరములందు 12.18 బొట్టు తీసుకొనినవారము. బుడ్డి ఒక భర్తకు 1-8-0. ఒకబుడ్డిని వాడి అర్బుయు మిగిలె తెలియదు.

సీతారామాచార్య బ్రదర్స్.

హిందూమూలిక వైద్యస్థానము, రాజమండ్రి.

9. విశ్వయొక్క ప్రయోజనము మనవ్యులందును ప్రపంచరంగమునందు తమతమ విజయము సమర్థతతో నిర్వహించుటకు ప్రయోజనము. కాని నిర్వహించుటకు విధి యేమియుండలేదు.

మన దేశమునందు మన యువజనులకు శుభ్రపాఠము నివ్వఁ

యోగ్యమగును. భారత దేశమునందు మన యువజనులకు శుభ్రపాఠము నివ్వఁ

యోగ్యమగును. భారత దేశమునందు మన యువజనులకు శుభ్రపాఠము నివ్వఁ

శ్రీ, శూన్యం సత్కారము

11. మన విద్యార్థులకు మన దేశమునందు మన యువజనులకు శుభ్రపాఠము నివ్వఁ

విదేశీయులను

12. నేను విదేశీయులను గూర్చి మాత్రము చెప్పి

కల్ల నో యితరులు కల్ల నది వినుట కల్ల నో

ముగింపు

13. తుదకు నే జోకటి యడిగెదను. హిందూ విద్య

నర్సాపురంతాలూకామహాసభ

ఫిబ్రవరి 3 తేదీన జరుగును

ఆంధ్రనాయకు లాహర్యనింపబడెదరు

నర్సాపురము, జనవరి 25:—నర్సాపురంతాలూకా మహాసభ

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా హిందీప్రచారసమితి, తిరుగు

తంగిరాల రామనామయ్యజీ,

కార్యదర్శి.

గోదావరి సెంట్రల్ జిల్లా వోటర్ల మహాసభ

రాజమహేంద్రవరము తాలూకాలోని విభజనము 1000

శారదానికేతనం-గుంటూరు

గుంట్లపండుగ దినమునకు కంకా పట్టణమునందు

ప్రస్తుత లక్ష్మీనారాయణ,

సానికవార్తలు

తిరువళ్ళిక్కే నంగిరసభ:—ఈ సభవారియజ

భగవత్సత్సవసంగసభ:—1924-వ సం

జనవరి 27-వ తేదీ ఆదివారం సాంకేతికము 4-గుంటలకు

శ్రీమద్రామాయణ కాలక్షేపసభ:—ఈ సభ

మొలవరము బాలభారతసమాజము, బెజవాడ:—

రాకపోకలు:—నిన్నరాత్రి మనరాను నిజవిషయిన

మోకతాలీగారు తదితరులు తెగుభూమి బోయిరి.

2. ది. గొ.శూన్యంగా, సర్వేక్షేపకగాతు నేటి ఉత్త

మోకతాలీ ప్రభుత్వముకు వాగ్బంధనమా?

తెగుభూమి అధికారులచర్య

మోకతాలీగారు మసీదునందు పర్యవేక్షణ నెంచుట

తెగుభూమి, జనవరి 25:—మాలానా మోక

తిలకు స్వరాజ్యనిధి

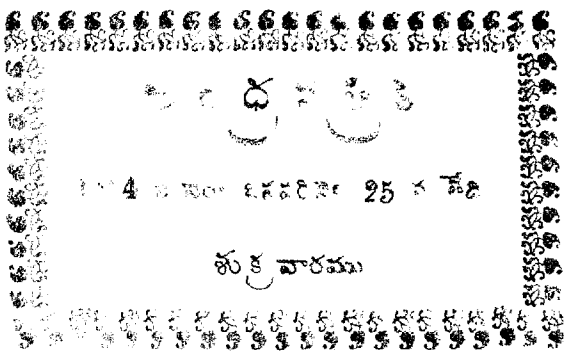
ఇదివరకు దీసికొనిన రసీదులపుస్తకములను

రాష్ట్రీయసంఘమునకు పంపవలెను

గుంటూరు, జన 25:—గుంటూరుజిల్లా కాలాగెనుసంఘ

అట్లు పంపియ్యెదల 20-1-1928 తేదీ గాదింపబడిన తి

(తెలిపార్త)

లేబరు పక్షపు వైఖరి

లేబరు పక్ష మంత్రవర్గమును గాంచి, ప్రతి కడులు సయితము సంక్లిప్తి జెందుచున్నార. ఛేలము సభర్థు ప్రభువు లేబరు మంత్రులలో నెలల జేరిన ఆశ్చర్య వచనివాగులేరు. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు ఛేలము సభర్థు ప్రభువుగారు తమ కథను తెలియబరచి పక్షము దినములక్రిందట, మంత్రపదవిని స్వీరింప వలయునని వీరిని కోరిరట. ఇరువది సంవత్సరముల వై కలమునుండియు తాను రాజకీయవ్యవహార ములలో పాల్గొనుటలేదనియు, మాక్స్ నాల్డుగారిని తాము ఇరువది సంవత్సరములక్రిందట నెక్కూరు మాత్రము కలిసి కొంటిమనియు, ఛేలము సభర్థు ప్రభువుగారు డెలుపుచున్నార. అందుచే వీరికి సయితము, లేబరు పక్షమువారి కోర్కె ఆశ్చర్యము గలిగించెను. ఆయినను మంత్రపదవిని వలదను వా రెవరుండును? లేబరు పక్షపు భావి విధాన మేమని ఛేలము సభర్థు ప్రభువు ప్రశ్నించి కనుగొనినవిమృత, దానియందు విరుద్ధ మేమియులేదని వీరికి దోచె నట. ఇందునుబట్టి ఒక్కసంగతి స్పష్టమగుచున్నది. ఛేలము సభర్థు ప్రభువువంటి ప్రాచీన సాంప్రదాయ ప్రియనికీగూడ సరిబోయెడి మార్గమున మాక్స్ నాల్డుగారు నడువదలచిరి. ఇండియా లో నున్న పుడు ఛేలము సభర్థు ప్రభువుగా రెలుల మెలిగిలో, వారిభావము తెప్పియో, ఎల్లరకు దెలిసియే యున్నది. పంజాబు గంగదగోళము జరుగుచున్నపుడు వీరెలుల ప్రవర్తించిరో డెలుప నవసరములేదు.

ఛేలము సభర్థు ప్రభువు అనతికాలములో మారిపోయెనా? కక సర్వోత్తమ ఆంగ్లీషువచినంత మాత్రమున ఇతిడు మహాదారభావ సమన్విత డయ్యెనా? ఎవరును లేనటుల, ఛేలము సభర్థు ప్రభు వును వెదకి తెచ్చుటకు మాక్స్ నాల్డుగా రేల బూను కొనె? ఉభయల జీవితకాలములో ఒకరి నెకరు ఒక్కనూరు మాత్రము కలిసికొనిరట. ఇట్టిస్థితిలో ఉభయల కలయక ఎంతకాలము నిలుచునో చూడ వలయును. కన్నర్యేటిపు, లిబరలు పక్షములవారిని గూడ మంత్రవర్గములోనికి జేర్చుకొనుటచే, మాక్స్ నాల్డుగారు అందరిను తృప్తిపరుప నెంచిరేమో గాని, సామ్రాజ్యము నెదుర్కొనుచున్న కఠిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకు మాత్ర మీ మంత్రవర్గ ము బనికరాదనుట నిశ్చయము. రామ్మే ము క్ష నాల్డుగారికి మితవాదులపక్షమున అభినందనముల డెలుపుచు, ప్రస్తుతస్థితిని విచారించి సత్వరస్వపరిపాలన ప్రదానమునకు తోడ్పడుటకు రాయల్ షిమిషనును త్వరితగతిన బంపవలయునని, సర్ సప్రూగారు తంతి వార్తా గ్రంథి. లేబరు పక్షమువారిపై మితవాదులకు గల యాశ మిక్కుటము. కాని కలనల్ వెడ్జివుడు గారినిగాని బెకన్సుగుగారిని గాని ఇండియా మంత్రా నియమింపకుండుటబట్టి, మితవాదుల ఆకలడిమాస లయ్యెనని గ్రహింపవచ్చును.

వెడ్జివుడుగారిని ఇండియామంత్రా నియమింప కుండుటకు, కారణము గలదని, బెంగాలీ పత్రిక కు దెలియు చున్నది. హిందూదేశమునకు లేనిపోనియాశల గలుగ జేయుట కిష్టములేక, మాక్స్ నాల్డుగారు వెడ్జివుడు గారికి బదులు సర్ సిడ్నీ ఆలివరుగారిని నియమించి రట. ఇదిమేలే. వలసన వ్యర్థపు టాశల గలిగించి ఆకాశంగము గలిగించుటకన్న, మొదలే నిజమును తెలియజెప్పటమేలు. మాక్స్ నాల్డుగారి సంకుచితా భిప్రాయ ప్రకటనమును, ఇండియామంత్రా నియామకమును, మితవాదుల యాహల నెల్ల బ్రాద్రోల గలవు. ఆంగ్లోహైందవ పత్రిక యగు "అడ్వకేటు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక, ఒక విధముగ సంతసించు చున్నది. లేబరు ప్రభుత్వమువారి కాలములో విశేష భాగము పనిలేనివారి సమస్యతోను, నష్టపరిహార సమస్యతోను సరిపోవుననియు, హిందూదేశము నందు విప్లవకరమగు మార్పు గలుగుట కవకాశము లేదనియు, యావత్రిక సూచించుచున్నది. గుండె దిగులు గలుగజేయని మంత్రులను నియమించి, రామ్మేమాక్స్ నాల్డుగారు ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలను సంతసమున ముంప గలిగిరి. లేబరు మంత్రవర్గపు ప్రథమ సమావేశము మొన్నటిదినము జరిగెను. పనిలేనివారి సమస్యగూర్చియు, యూరపు వ్యవహారములగూర్చియు నూతన మంత్రవర్గమువా రాలో చించిరనియు, వీరిని పరిష్కరించుటకే వీరు తమ శక్తిసంతతిని వినియోగించెదరనియు దెలియుచున్నది. భారతీయ సమస్య వీరికంత ముఖ్యమయినదిగ దోచి యుండదు. దానిని వెంటనే పరిష్కరింపవలసిన యగత్యము వీరికి గనపించి యుండదు.

భారతీయ సమస్యను లేబరు పక్షమువారు పరిష్కరింపక తప్పదని, వారికి గోచరించు నటుల జేయును. ఇట్టిపని ప్రార్థనల మూలమునను విన్నపముల మూలమునను జరుగునదిగాదు. భారతీయులు తమ విధ్యుక్త ధర్మమును నిర్వహించుటచేత నే, లేబరు పక్షమునకు చురుకుబుట్టును. లేనియెడల ఏపక్షమువారధికారముననున్నను, హిందూదేశము గూర్చి ఉపేక్ష వహించుచుండుదు. అధికారము లేనపుడు వీరు దెలిపెడి సానుభూతి, అధికారము చే జిక్కినవిమృత గాలి కెగిరిపోవును. లేబరు పక్షము వారు సయితము ఓరిమిని, నిగ్రహమును, మితత్వమును బోధించుచుండుదు. అందచే తమ ధర్మమును తడేకడిక్షతో నిర్వహించుటల్ల భారతీయు లే మాత్రమును వెను దగ్గగూడదు. లేనిపోని యాశలకు లోనుగానూడదు. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక దెలిపినటుల, బ్రిటీషు లేబరు పక్ష చారిత్రమునందెల్ల, అతి కఠినమైన ఉపద్రవకరమగు స్థితి యిప్పుడే ప్రారంభమయినది. వెనుకగూర్చుని కరులను విమర్శించుట సులభమే. లేబరు పక్షమువారు తమ యుద్దేశములను సఫలపరచి తమ యాధిక్యమును నిలువ జెట్టుకొనవలసిన తరణ మాసన్నమయినది. వీరిపై ప్రచండభాధ్యత నిలిచియున్నది. వెడ్జివుడు గారు నుడివికలుట హిందూదేశమే వీరికి కఠినపరీక్ష నొసగును. ఈపరీక్షలో జయమొందవలెననిన, లేబరు పక్షమువారు రాజకీయనిర్బంధితుల సందరను ముదుగ వదలివేయవలయును. నిర్బంధ శాసనములను తొలగింపవలయును. స్వరాజ్య స్వాతింత్ర్యమును ప్రజలకు ప్రసాదింపవలయును. నూతన యుగారంభమున కిది యవసరము. లేబరు ప్రభుత్వ మీ విషయమై వెనుదగ్గచో, తనకేరిని కోల్పోవును. భారతీయులు దృఢనిశ్చయై పాటుబడుచో మాత్రము లేబరు పక్షముగాని మరెవో పక్షముగాని, వారి ఈస్పితార్థసిద్ధిని నిరోధింపజాలదు.

గ్రామోద్ధరణము

రవీంద్రుని విశ్వభారతికి సంబంధించిన ఎలమో కర్మస్తు అను యూరపియను ప్రముఖుడు గ్రామ పునర్నిర్మాణముగూర్చి కలకత్తాలో చక్కని ప్రసంగము గావించిరి. సభాధ్యక్షుల వహించిన ఆచార్య క్రాఫుల్ల చంద్రరాయగారును, ఎలమో కర్మస్తుగారును యీవిషయమై విద్యాధికులకుగల బాధ్యతను తేటబరచిరి. బెంగాలుదేశపు గ్రామము లెటుల ఊడించుచున్నవో దెలిపి, దీనిని నివారించు మార్గమును ఉపన్యాసకుడు దెలిపెను. పల్లెలను పట్టణములుగ మార్చుపద్ధతి నితడు నిరసించెను. రవీంద్రుని యాదేశము ననుసరించి, ఉపన్యాసకుడు గ్రామోద్ధరణ శాఖను నిర్వహింపనంగీకరించి కృతకృత్యుడయ్యెను. ఇటులనే నాయకు లందరును గ్రామపరిస్థితులను స్వయముగ తిలకించి పాటుబడు కొలదియు, గ్రామములు జీవకళతో బ్రకాశించు ననుటకు సందియములేదు. గ్రామోద్ధరణ మిపు డవసర మగుచున్నది. గ్రామములు నానాటికి ఊడించుటచే జాతీయజీవితము కృశించిబోవుచున్నది. హిందూదేశమునకు గ్రామము బునాదియగుటచే, దాని బలపరుపవలసిన యవసరము గలదు. మహాత్ముని సందేశము గ్రామోద్ధరణకు తోడ్పడ గలదు. నిర్మాణకార్యక్రమము గ్రామములలో జయప్రదముగ జరుగునటుల జూడవలయును. దాని విలువను గ్రామప్రజలు గుర్తించినంత స్పష్టముగ, కట్టణవాసులు గ్రహింపజాలరు. అందు ముఖ్యముగ కద్దరును నిర్మించుటకు, గ్రామములు మిక్కిలి తోడ్పడ గలవు. స్త్రీలు, పురుషులు, వృద్ధులు, బాలురు గూడ యిందుకొరకు పాటుబడ గలరు. గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగ పనిజేయునెడల, నిర్మాణకార్యక్రమము అతిశీఘ్రముగ కొనసాగ గలదు. స్వరాజ్యము గ్రామములందు ప్రత్యక్షమగుట కవకాశ మొలేని గలదు. గ్రామసంఘములు లేనిచోటుల వానిని నెలకొల్పుటకును, ఉన్నచోటుల వానిని పునరుద్ధరించుటకును, వెంటనే ప్రయత్నములు జరుగవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు కోరిన సభ్యులను కాంగ్రెసుసంఘములలో జేర్చుకలెను. ప్రజలు స్వరాజ్యార్హతను ప్రదర్శించుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి వెంటనే గలుగుటకునుకూలపరిస్థితు లేర్పడియున్నవి. భారతీయు లీ యమూల్యావకాశమును వదలకుండుదుగాక!

మద్రాసు కార్పరేషను

మద్రాసు కార్పరేషనువారి 1922-23 సంవత్సరపు నివేదికనుగూర్చి వెనుక వ్రాసియుంటిమి. దీనిపై ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయముల నిపుడు ప్రకటించిరి. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో 100-కి 71 మంది పాల్గొనిరి. స్త్రీలు 100-కి 60 మంది మంతున పాల్గొనిరి. రోడ్లపై వ్యయము హెచ్చినది. 17 మైళ్లు పొడవున తాగునీరు సేకరింప గలవు. ట్రాంవే సౌకర్యములను ఇతరప్రదేశములలో గూడ వ్యాపింపజేయుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. హాట్టును విల్లింగుడను వంతెనలు విస్తరింపజేయబడినవి. 1924-వ సంవత్సరము మార్చి నెలాఖరు లో పుగ చెన్ననగరమందంతటను విద్యుద్దీపములు వెలిగింపబడునని, యూహింపబడుచున్నది. ఆరోగ్యపరిస్థితులు మాత్రము హీనముగనున్నవి. అంతకు పూర్వపు వత్సరమున మరణములు వేయింటికి 38 గలవు. 1922-23 సంవత్సరమున 100 కి 42 మంతున మరణములు జెను. అంటు వ్యాధులవలన గలిగిన మరణముల సంఖ్యయు హెచ్చెను. అప్పిస్టెంటు హెల్తు అఫీసులలో నొక్కరికిని తగిన యోగ్యతలు లేవని ప్రభుత్వము

వారు దెలుపుచున్నారు. వన్నుల వసూలు చాల లోపముగనున్నదని, వీరి యుద్దేశ్యము 41 సభలు జరిగెను. వీనిలో 20 సభలు నిలిపివేయబడిన సభ లే. నిర్ణీత సంఖ్య రానందుచే నివి నిలిపివేయబడె నో, లేక పని ముగియక నిలిపివేయబడెనో తెలియదు. సెప్టెంబరులో జేరవలసిన కార్పరేషను రిపోర్టు నవంబరులో చేరెనట. కొలదికాలము క్రిందటివరకు ను, కార్పరేషను అధ్యక్షులగునుండి పాలుబడిన సర్ పి. త్యాగరాయచెట్టిగారి సేవను, ప్రభుత్వమువారు మిగుల ప్రశంసించిరి. మద్రాసు కార్పరేషనుకును, తద్వారా చెన్ననగరమునకు త్యాగరాయచెట్టి గారు జేసినమేలు నెవ్వరును మరువజాలరు. ఇతర విషయములలో వారితో నేకీభవింపనివారుగూడ, త్యాగరాయచెట్టిగారు సలిపిన సేవకు, కృతజ్ఞత దెలుపక మానరు. కార్పరేషను రిపోర్టునందు ఎన్న దగిన నితర సంగతులు గమనింపవు.

జపానవద్దటి

జపానుదేశ మవలంబించుచున్న వద్దటిని గూర్చి మంత్రియగు బారక్ మట్ నూయిగారు జపాను పార్లమెంటుసభలో ముచ్చటించిరి. శాంతిరక్షణ మును, నాగరికతాభివృద్ధియు తమ ముఖ్యోద్దేశ్యము లని వీరు సూచించిరి. అన్ని దేశముల మంత్రిలును యిటులనే దెలుపుచున్నారు. శాంతిరక్షణ గూర్చి వీరందరును గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చుటయేగాని అందునుగూర్చి నిశ్చయ బుద్ధితో పాలుబడుట గను పింపదు. పతిదేశమును తన సైన్యమును నాకాదళము నువృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించు చుండువరకు, శాంతి రక్షణ కొనసాగజాలదు. అమెరికాతో జపాను స్నేహముగ మెలగుచున్నను, పసిఫిక్కు తీరమున నున్న జపానియుల యెడ అమెరికావారు న్యాయ ముగ ప్రవర్తింపనందులకు, జపాను మంత్రిగారు చింతించుచున్నారు. ఆధునికాభివృద్ధియం దెంత ముందడుగువైచెడి ప్రాచ్యదేశము నయినను, తెల్ల వారుని ర స న తో జూచుచున్నారు. జపానుకే దిక్కులేనపుడు, ఇండియాసంగతి జెప్పవలయునా? జపానుదేశమయినను, ప్రాచ్యాభిమానము జూపుట లేదు. స్వార్థమును పెంపొందించుకొనుటకే ఎక్కు డుగ బాటుపడుచున్నది. జపాను నిశ్చయముగ దల పెట్టినయెడల, చీనాదేశమునుద్ధరించి, ప్రాచ్యప్రపంచ సముద్రధానికు తోడ్పడగలదు. పాశ్చాత్యజాతులవలె జపానుదేశము నైతము చైనాకష్టములను వృద్ధి జేయుటకును, చైనాను విచ్ఛిన్నము గావించుట కును తోడ్పడుచున్నది. అంతియగాని చీనాను పున రుద్ధరించి రక్షింపబూనుకొనుటలేదు. జపాను మం త్రిగారు కేవలము ఆకున కందని పోకను పొందని సానుభూతి దెలుపువలసన ప్రయోజనములేదు. చీనావిషయమై జపాను దృక్పథము పూర్తిగ మారిన గాని ప్రయోజన ముండదు.

విదేశ వస్తుబహిష్కారము

విదేశవస్తు బహిష్కారమువలన, దేశమునకు లాభము గలుగునని దలచువారికొక్క భారతీయులు మాత్రమే గారు. పాశ్చాత్య దేశములలో గూడ నిట్టి యభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. ప్రాన్సుదేశము ప్రస్తుత సమయమునందు ఆర్థిక సంకటముల నను భవించుచున్నది. యారు నాక్రమించి నవ్వపరిహార మును సంపాదించి, సంపదతో తులతూగుటకు ప్రాన్సు దలపెట్టిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. జర్మనుమార్కు నాణెపు విలువ తగ్గిపోయినందుల కెల్లరు విచారించుచుండ, ఫ్రాంచివారి ప్రాంకు నాణెపుధరవడిపోయెను. ఫలితమేమయినది? ప్రాన్సు లో పన్నులను 100 కి 20 వంతున వృద్ధిజేయవలసిన

యవసరము గలిగినది. అవసరముగు సమస్య లనేక ములు వెనుకబట్టినవి. సాంఘికసమస్యలను పరిష్కరించెడి అవకాశము దప్పిపోయినది. ప్రజలలో అసంతృప్తి మిగుల హెచ్చినది. అందుచే ప్రాన్సు దృష్టి జర్మనీనుండి తనవంకకు దిరుగవలసివచ్చెను. విదేశవస్తులను బహిష్కరింపవలసిన యవసరము గలదని ప్రాన్సు గుర్తించినది. పాంకేరుగారు, విదేశ వస్తు బహిష్కారమును ప్రతిపాదించెడి చట్టము నుకదానిని ప్రవేశ పెట్టుచున్నటుల విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ప్రస్తుతస్థితిలో ప్రాన్సు గైకొను చున్న చర్య అవసరముగ దోచుచున్నది. జర్మనీపై పగదీర్చుకొనుటకుగాక, ప్రాన్సు తనశక్తిని మొదటి నుండియు స్వాభివృద్ధికై వినియోగించినయెడల, యీ సరికి సంపదలతో తులదూగుచుండెడిది. అందుకు మార్కు ఫలరహితములగు మార్గముల బట్టుటచే జర్మనీతో బాటు ప్రాన్సుగూడ యథోగతిగాంచినది. ఇక ముందయినను, ప్రాన్సు నూతనమార్గము ద్రొక్కునని యూహించెదము.

గాంధీ: నోబిలు బహుమానము

గాంధీ మహాత్మునకు నోబిలు బహుమాన మీయబడునను వార్త వ్యాపించినపుడు, ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు పరిహసించెను. కాని గాంధీ మహాత్మునికన్న శాంతిరక్షణ కేక్కుడుగ పాలుబడి నవా రింకొరులేరని, లాస్ ఆజైతు డెయిలీరీకార్డు అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఏనుకీస్తునకు పిమ్మట, సమర ముక్కురలేదని బోధించినవారిలో మహా త్ముడే అగ్రగణ్యులని, యాకృతిక భావించుచున్నది. మహాత్ముని అహింసాసందేశము కేవలము హిందూ దేశమునకే గాక ప్రపంచమున కంతకును వర్తించు నని చెలిపియుంటిమి. డెయిలీ రికార్డు పత్రిక యిటు లనే భావించుచున్నది. ప్రపంచశాంతిని కాపాడ వలయు ననిన, మహాత్ముని మార్గమును నవలంబిం చుట కెల్ల జాతులును పూనుకొనవలయును. అహిం సావ్రతమును పూనిన గాని, అంతర్జాతీయపరిస్థితు లు చక్కబడనేరవు. దౌర్జన్యము సాధనముగ గై కొనుచు, ఎన్నిసంఘముల నేర్పరచినను, ప్రయోజ నము గలుగదు. హిందూదేశమునందును, ఈజిప్టు నందును, జర్మనీయందును సాత్వికనిరోధము తన శక్తిని జూపెననియు, ప్రపంచశాంతిని రక్షించుట కీ సాధనము బనికవచ్చుననియు, హిందూదేశ ప్రవ క్తయగు గాంధీమహాత్మునికన్న వేరొకరికి నోబిలు బహుమానమును పొందుటకు అర్హులేదనియు, యాకృతిక దెలుపుచున్నది. ఇట్టి మహామహునికి ఆరుసంవత్సరముల కారాగృహశిక్షను విధించుట ఎంత యక్రమమో, క్రూరమో, ఊహించుట సుల భసాధ్యము. మహాత్ముని వెంటనే విడుదలజేసి, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి పు డయినను తమకు గలిగిన కళంకమును బాపుకొందురా?

సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు బరోడా మంత్రిగ నియమింపబడిరని, పార్లమెంటుకు వెలిసెను. తమ జీవితమునంతను ప్రజాసేవయందు గడిపిన బెనర్జీ గారు మంత్రులగుటయు, పిమ్మట బరోడా దివారు లగుటయు, కడు వింతగ నుండకమానదు. ప్రాత మితవాదనాయకులు ప్రజలతో సంబంధమును పూర్తిగ వదులుకొనుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయము పై వీరికి గౌరవ మడుగంటుచున్నది. ప్రజలతో కలిసి మెలసి తిరుగుట వీరు న్యాయమని ఎంచెదరు. మితవాదపక్ష మిట్టిస్థితిలో నిరుపయోగముగనుండుట సహజము. మితవాదులను దరిశేప్పటకు ప్రభు త్వమువారిప్పుడును ప్రయత్నించుచున్నారు. వలు

పురు వీరి పిలుపు నంగీకరించి, నామినేటును సభ్యు లగుచున్నారు. శాసనసభల ఎన్నికలలో నోడి పోయినవారిని ప్రభుత్వమువారు నామినేటుజేయుటయు, అందుకు వీరంగీకరించుటయు ఎంత చోద్యమో గనుగొనవచ్చును. సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడుగారు ఎన్నికలలో జయముగాంచ జాలక బోయిరి. వీరిని గవర్నరు జనరలుగారు సభ్యులుగ నామినేటుజేసిరి. మితవాదపక్షము సహాయ నిరా కరణము నవలంబించకున్న మానె, అత్యగ్రహ ముఖ సయితము నిలుపుకొనలేక బోవుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యము

క్రమముగా నభివృద్ధినిొందుచుండుట కర్మలు మాడకుగారి ప్రకటన
పూనా, జన 24:—గాంధీగారి ఆరోగ్యము క్రమముగా సంస్కృతికరముగా నభివృద్ధినిొందుచున్నది. 1000 మాదిగు రీయదమున 10 X 20 మి.ల కట్టు ప్రకటించిరి:—
గాంధీగారి స్థితి క్రమముగా నభివృద్ధి నందుచున్నది. కెల్కారుగారు దర్శించుట
ఎస్. సి. కెల్కారుగారు ఈనాడుపూనా, భారతీయ సనసభలో పాల్గొనుటకుగాక ఢిల్లీ ప్రయాణమైకేరళ గాంధీ మహాత్ముని దర్శించెను. చాలమంది మిత్రులు కైలాసేశ్వరదేవ కవి కెల్కారుగారిని ప్రవృత్తులూ లంఘించుకొని నొవర్సీ సాగ నంపిరి. (ఆంధ్ర)

అనారోగ్య కారణముచే విడుదలను గోరరాదు

మహాత్ముని కవమానకరము
ప్రకాశముపంతులుగారి ప్రకటన
బొంబాయి, జనవరి 25:—టంగుటూరి ప్రకాశము పంతులుగారి ద్వారా ప్రకటనను గావించిరి.
మహాత్ముడు క్వీలానే పునరాగ్రహమునందును అగ్గ ప్రధానముగ తిండివార్ల సంపుటను, అనారోగ్య కారణముచే మహాత్ముని విడుదలయి సానిత్రప్రభుత్వములను గూరు సభి ప్రాప్తియందు ఎ. తత్వరంగా వదలివేసి యెడల, దేశమునకు నుపకరణ అంతమందిరి. అనారోగ్య కారణముచే విడుదలయి గోరట మనకు సిగ్గుజేటు. మహాత్మున కవమానకరము. మనము నిర్మాణకార్యక్రమమునసాగించుటచేతను స్వగౌరవమువారు కాననసభలలో యుడియు తీవ్రముగ కార్యక్రమమును సాగించి మహాత్ముని గౌ. మునుగిరిని కదలింపకలెను మనము మన సంతోషములను భయములను పారదోలి ముఖ్యమును నిర్మించిన యెడల నీరత్నము మహాత్మునిమైది గాగలదు. (ప్రత్యేక శ్రద్ధ నిధి రండివార)

కొత్త ప్రధానమంత్రికి తిండివార్త
బొంబాయి:—మూర్తీదుల్లా ఢిల్లీవద్ద గారు ఈ క్రిందిరీతి నా వ్రను కొత్త ప్రధానమంత్రియగు మొర్తీదుల్లాగారికి పంపి. గాంధీగారిని విడుదలకు భారతదేశము ఎదురు జూచుచున్నది.

భారత దేశీయ కొరికల పత్రము

ఫిబ్రవరి కి తేదీని శాసనసభ్యులు చర్చించెదరు
అలహాబాదు జన 24:—భారతదేశీయ కొరికల పత్రము వర్తమాన చర్చించుటకు గాను భారతదేశీయ ప్రతిభను ఫి బ్రవరి కి వేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంట ఢిల్లీలో భారతదేశీయ సభా భవనమున కవిటీయానుకంఠ కమానే ప్రయోగదరని ప్రక టించెదను. (ఆంధ్ర)

ఎడిటర్లతో పాటు ఎన్నోవ రైతులు పోయిందే తేయటం ప్ర
యత్నించినట్లు. దుక్కల బండరాళ్లు ఉడ్లు పెట్టినట్లు. ఇంక
మొదటిసారియిన సామాన్య రైతులందరూ ఈ దుక్కలను రాళ్లను తీసి
వేసినట్లు. వస్తు మేడియూ కళాగతం.

మనో వాల్మీకి విశేషం విభావమనునాస్తి పెంపు
పురిక కలకరమను నాపుచున్నది.

ఆంగ్లో-యిండియనుల తరపున సాక్ష్యము

జులై 28 తేదీన:— రాజులు కవి నకు

అక్టోబర్ 28 తేదీన:— గాంధీజీ కి హిందూ మతం

యందును అంగ్లీయంబి నును, దానినిపై యూరపీయనునంఘము
తరఫున కలవల్ గిడ్డీ యం. ఎల్. ఏ, హెచ్.
బార్టను యం. ఎల్. సి. గార్లు సాక్షులు నిచ్చిరి. గర్వితులతో
నన్ను యూరపీ అవలంబ్య యిదివరకే తర్జిమానా ననియ
నునియము శిగ్గించుట దుర్గమమటలీ టుటకృత్యముననుక
నితిగతులు బాగుగ నాలోచింపబడవలసి యున్నది చెప్పిరి
ప్రభుత్వ నిఘమితాధికారము నొసంగుటలో అంగ్లీయండి
యనుట సంగతి విమత్రమును విచారంపముట లేనని వారు మొర
పెట్టిరి.

అసాం విద్యాశాఖాధికారిసాక్ష్యము

కలకత్తా, జనవరి 24:— పల్లెటూ సర్వీసుకమిషనరువారు
24 వ తేదీన ఆసాం గవర్నరుగారికి ముఖ్యముగ దబ్బులు, కె. రీజుగారి
సాక్ష్యము ఆసాం రాష్ట్రపు దౌత్యాధికారులచేతను రాజుబి.సి.
ద తగారి సాక్ష్యముగ రహస్యముగ పుచ్చుకొనిరి.

అసాం పులిదొడ్డు ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ, కర్నూలు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని
 ఒక ప్రైవేట్ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ. ఇది 1984 లో స్థాపించబడింది. ఇది ఇటీవల
 అనేక విద్యార్థులను ఆకర్షించింది. ఇది ఒక ప్రైవేట్ కాలేజీ.

సంస్కరణములవల్ల కొన్నిమార్పులు కలిగినవి. భారతదేశము ఇంగ్లాండునటును రాజకీయవిషయములందు గొప్ప

అలా కలుగుచున్నది. ప్రస్తుతపరిస్థితుల ననుసరించి ఇండి
ఎస్ట్రీవేవనలు కర్షకులకు సంస్కరించుట ఉచితమని నా

రాజునూ, ఈ సర్వమున రాష్ట్రీకవర మొకప్పుడలెను. (క
 ప వి శ్ఠి తు ల న ను స కిం చి ఇ ట్టి గుల
 య్య క ల నీ వ చ్చి న ను ఇ డి ఆ చ రణా ను
 య్య మ కాదని నా అభిప్రాయము, సక్రమపరిపాలనము
 ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులై యున్నంత కాలము
 చేయుట అనుభవము.

(ప్రస్తుత పరిస్థితులు ఇట్టిమార్పు అవసరమని చూపించుచున్నవి. కాని సర్వీసు రాష్ట్రీయీకరణ మొనర్చబడిన మంచి అర్హతల అభ్యర్థులు ఇంగ్లాండునుండి వచ్చినరా అనువిషయమై నిరసన లేదు. ఇంగ్లాండులో ఉన్న కలిపాల్ కరీకులయందలి పురుగుబాటి సంఖ్య నానాటికీ పెరిగిపోవుచున్నది. వీరందరినీ ఇంగ్లాండులోనే పనులు దొరకుట అసంభవము. కార్మికుల మును ఇంగ్లాండులో స్థాపింపబడినది. ఇట్టి పరిస్థితులలోను ఇండియానుండి ఉద్యోగము చేయవలయునని కలంపము.

ఇంద్రియము ఎక్కువగా నర్హము యాదర్శాత్ నర్హ
మృత్యువ్యాధిగలది అది కారణము ఇంద్రియములకుండ
నను. ఇతరుల ముఖములకు భోగ్యములకు
మనోహరములైనవి కృత్రిమముగ లేవు. అంగ్లేయు
లకు ఉత్సాహము కలిగియుంట్లుగ లేవు. అంగ్లేయుల
చేతముల మాత్రము హెచ్చించి భాంతియుల చేతముల
మాత్రము తగ్గియుండు దనియు నను కొరుకుటయే
సరైనది. ఇది సమీక్షించి మనము నమ్మవలయు.

క్రాంతి పరిక్ష

అరు కోరుచున్నావా?

సా.పి:—అవును. రా.జకీయ వరినికూల ననుసరించు
వేయటం అవసరము.

సర్ సిరిల్ బాక్స్ మఠారు:—ఇప్పుడు పెళ్ళియై పదవులను
అంగీకరించు కియ్యమంద విద్యాభాషిణి పాలనను జరుపుట.

గౌరవ. పూర్వాధిపై ఘనమగారిం:— ఈ విషయమును వారికి వివరములు తెలియవు. మీరు తెలివిన విషయము నిజమని నమ్ముచున్నారు. ఈ క్షబ్బులకు రక్షణ మొనగఁ దలఁపఁజేసిదిగదాము. త్వేష్టవైవ గాని, పారి అధికారిముగాని అట్టికక్షేపణమున ద్వేష్టయెవల అక్షబ్బులపై కనబడదు. బోవాపైది లాభము, నాంభికి నష్టములతోట కల కలముకలదు. వానిని ప్రభుత్వమువారు చాలాత్సరములనుండి నిరంధరితాఁజేటికట్టు ప్రభులకు మర్రుమే వర్తించు నంతకు, వాటిపై చర్యనిమిత్తము విజయము.

డివ్యూటీ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట
మేజరు హన్యన్, హార్టీ గారు కానవసరము డివ్యూటీ
అధ్యక్షుడు ఎన్నుకొనుటదేన.

కలకత్తా, జన, 24:— ఈ దినమున బెంగాలీ భాషనవధియందు ప్రవేశింపఁ నుచున్నామన హెచ్చ. బాహ్యముగారు ఇట్లు ప్రశ్నించిరి:— రాజులు కలకత్తాకు క్లబ్బు మొదలగు కొన్ని క్లబ్బులు కొన్ని గుఱ్ఱపు పంపెముల సందిగ్ధమున లాటరీల వేర్పరిచి, సాగించిన విషయమున, కలకత్తా ప్రధర్మమువారు ఒక లాటరీసాగించిన విషయము ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా ? ఈ క్లబ్బులకు ఎ. ఐ. పి. 291 నిక్షేపముండి ప్రభుత్వమువారు రక్షణము పొనగిరా ?

సాక్షి:—ఇట్టి అర్హతలను లభింపఁజేయు నుపాయముగ నున్నది. ఈ అర్హతలను అనుసరింపఁచినా ఆభిప్రాయము. మాభిప్రాయము పరిశీలించి గాని అర్హతల కావు.

సాక్షి:— కాభాధికారులతో అధికారము లేవలదుట
యే కారణమని నాదృష్టిచూడము, ముందున్న అధికారమును
నా కిప్పుడు లేవు.

సాక్షి:— మంచి అర్హతలు గలవారు దొంగట కష్టము.

శర్ మాచిబుల్లాగారు:— అన్నయోద్యోగి అందుకు అ
నవసరమని అభిప్రాయమా?

సాక్షి:—అంగేయ బంధులు అవసరము. అంగేయబ
సంఖ్యలగ్నింపదలయినది నేను కోరుటలేదు.

ప్రశ్న:—రాష్ట్రమునకు డబ్బులేవు. కావున ఉద్యోగులకు ఎక్కువ జీతము లిచ్చుటకున్న నిధ్యను వ్యాపింపజేయుటకు భనమా వ్యయపరచుట ఉచితము కాదా?

జవాబు:—ఈ ద్వ్యోగు బుడంబ అవసరము. కాని ఆర్థిక
 కలిసి కలుసుకూడ నమంపరతెను.

(ప్రశ్న:—అంగ్లేయోద్యోగులపై మరాఠ్ ప్రజల ద్వేష భావ మేమైనదా ?

జనాబు:—లేదు.

(పర్వ:-అర్థిక ఇబ్బందులవల్ల ఈ కాలము రాష్ట్రము పరమైనందున మంచి అర్హతలగుల భారతీయులు అభ్యర్థులుగ నుచ్చదరా:

జవాబు:—అవును,
25 వ తేదీ విచారణ

నేటిది నమూనా రాయలు కమిషను వారు కలకత్తాలో బర్యా
క్రమిస్తుంటే సాక్షులు పుచ్చుకొన పొందారని. బర్యా
దరి అండ్లెజుడేజు వరకు సంఘములు, పోలీసు సంఘము,
శ్రీమన్న అసోసియేషను, బర్యాకమిషను అసోసియేషను, ఫార
మ్స్ అసోసియేషనులకు 45 మంది అధికారులు, 6 మంది అ
ధికారులకు ప్రక్కమార్గ సంఘమైనది.

బర్మా యుద్ధమును నివార్యము సంఘమువారి కక్షమున నేటిదినము బ్రాచీనముగాదు, మత్స్యముగాదు సాక్షులుగ విచారించబడిరి. ఇంటియలు పోలీసువారి పక్షమున సి. యస్. జేమ్స్, జి. జె. మార్విగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఫార్మస్ అసోసియేషను వారి పక్షమున గోల్డింగు, ఫిలిపు గార్ల సాక్ష్యమిచ్చిరి. వీరి చారిత్రాబద్ధములు రహస్యముగ వుచ్చుకొనెదను. కాను కరిక బహిరంగముగ జరిగెను. (అ. స్పెషలు సర్కిసు)

జర్మను శాసనముల సమ్మేషనము బహుగూడ వ్యాపించి
నది, మూడువందల శాసనములేవి. అవికొన్ని అనేకములును.

గుంటూరు అడిషనల్ డిస్ట్రీక్టు

మునసబు కోర్టులో

O. S. 586-1923
 వాది:—శ్రీ రాజా మల్లాభు వెంకటనరసింహారావు

జనాధ్యక్ష జమీన్ దారుగారు,
(పరిచయము:—1. కోటియంబావ కేశవులు, 2. మణి
మంగళం దొరశామి, 3. తాడినూరు రాఘవాచారి.

వాదిగారికి ప్రతివారు ప్రామాణికముగా (ప్రా
మాణికముగా) బట్టి తెచ్చిన ప్రతివారు బాగా 2-3 ప్రతివారు
నోటినుండి 2-2-24 లేదా బాగా బాగా తెచ్చినది. ఏదైనా
కా అట్లే అట్లు ప్రస్తుతము గతము వాయిదాతోను పూర్తి 11
గంటలకు పైదారు గారి ద్వారా గాని స్వయంగా గాని కోర్టును
రయి తెలుసుకోవలెను. లేనందుల 2-3 ప్రతివారును ఎవరు
చూచి జేయబడును తెలియజేసి.

పి. సుర్యనారాయణరావు,
కాశీరపు నీడ 24-1-1924.

వృత్తాంతలేఖలు

నర సాపురం
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆరోగ్యప్రదర్శనము

జనవరి 22:—ఆరోగ్యవారము యీ గ్రామములో కూడా గ్రేండ్ టి కనిపించుచున్నది. కొందరు దీనివలన కొద్దిగా పాదాల విలుకలు వస్త్రములు మా ఆస్తిలో నిండ్రికి వదిలి, రోజువారీ టైలర్స్ కు పాదాల భవనములో ఆరోగ్యవారమును మిమ్ము కొన్ని మాజీల లాంటివని భావించి కనకం పట్టించినది. ఆ పాదాలలో మాకు ముఖ్యము కనిపించిన కాజులా ప్రదేశముల మనస్సులు ఆజుబ్బు ద్వారా రోజువారీగా పొందించుచున్న జనసామాన్యులలోను పట్టుచున్న మన ముఖ్యము ఆరోగ్య వారముల ఆచారములు మొదలుగా పరిగెన్ని ఉన్నది.

ఒకదొంగలనము

పాలకొల్లులో నీరుగల నోక సామానాలు దొంగలు పడి మూడు కాజులు వేల రూపాయల కిమ్ముతుల నగలను దోచుకొని పోగా పోలీసువానికి ఆహ్వానితైల దొంగలనము కొనియివ్వవలెనని యాదానిచ్చి ఎలకుందిలి గ్రామములో పోలీసువారు కట్టుకొని మొన్న ముగ్రామము తీసికొనివచ్చిరి. వైదీలును, కైయలును నున్నారు. కలు ఇక పెక్కుమంది పోలీసువారు ఈ దొంగలనమును కట్టుకొనుటకు కారణభూతులైరి.

నెక్కంటి దొరయ్యగారిమీదచార్జీ

మాతలాకా జిల్లాబోర్డుల మొదలగు అచట కాపురములను కమ్ముకుంటున్న అగు నెక్కంటి దొరయ్యగారి మీదనున్న ఇంకా 21 మంది వైదను పోలీసువారు వి. కె. సి. 148, 150, 290, 504 క్షేత్రములందరూ వైదేరి. ఈ కేసు భీమవరం కలుమేజిస్ట్రేటుగారి దగ్గర ఇప్పుడు జరుగుచున్నది. చార్జీ సంగతి ఏమనగా నెక్కంటి దొరయ్యగారిని తక్కిన వాడున్న 26-9-28 తేదీ వరకు 11 సంవత్సరాల అక్రమముగా మామ్రాజుల కట్టిన హైకోర్టుమీద ప్రోగుకడి కట్టరాని అడ కూడని దుర్భాషలు చేయడమే అప్పుడు పెనుమ దూర్జితైలన్య ఇక పెక్కుమంది నగనించుచున్నది గాని నిందలే నిరసిని అయియున్నది. (సాక్షిగూడను కరకున 14 గురు సాక్షులు విచారింపబడిరి. ఇంకా నలుగురు మిగిలియున్నాడు. కేసు తిరిగి 30 వ తేదీకి వాయిదాపడినది.

వేటపాటము

శ్రీ హిందూయువజనసంఘము

సంఘసభ్యుల శ్రీయుత యెన్కెట్టి చిన్నప్పస్వామిగారి కొమారుడు పాపయ్యకెట్టిగారు తన పాలకొల్లుపల్లె నుండి సమయమున సంఘముయొక్క మూలధి రు 100 మారు రూపాయల భూవిరాళమును వీయించుచువారు సంఘమువారు శ్రీపాపయ్యకెట్టిగారికి కృతజ్ఞతా పూర్వక వంద రూపాయలను పంపిరి. శ్రీపాపయ్యకెట్టిగారికి ఆర్థికాంతరము గుగా.

సంఘము యొక్క మూలధిరై యిదివరలో విరాళములను వాగ్దానముల గావించిన మహాదానము ప్రత్యేకముగా పాపయ్యగారిని యేమన సంఘము యొక్క అచడన వార్షికోత్సవము వ్యాపారము జరుపబడినందుమిదివరకే జరిగినది. ఈ జనవరి మాసములోను జరుపబడినది. తర్వాత సంఘమును రిజిస్టరుచేయుచు టెక్స్టిల్ కరము గనక వాగ్దానముల గావించిన మహాదానము మొదలై చెల్లింపబోయితి. ఇంతకు ముందు మూలధిరై సంఘమును రిజిస్టరుచేయించినవో జీవులు యొక్క కాక్రెడిట్ రిపొర్టును గమనించి యింత యాచారములు కాక్రెడిట్ రిపొర్టును తీసుకుంటున్నది. కడకు యింతవరకు వాగ్దానముల గావించిన వారలు మొదలై కరుణాగర్తములను కాక్రెడిట్ రిపొర్టును చెల్లించుచున్నది.

డా. వెం. శ్రేష్టి,
కార్యకర్త.

కాకినాడ (ఒకవిలేఖరి)

గోదావరి జిల్లాబోర్డు

జనవరి 19:—ఈ జిల్లాబోర్డు మీటింగు ఈరోజు మధ్యాహ్నం 1 గంటకు జిల్లాబోర్డు అధిష్టానము ను. రా. శ్రీ రాయసాహెబు హాల్ లో జరిగినది. అధ్యక్షుడికింద జరిగినది.

రాజమంత్రి తాలూకాబోర్డు “విభజన” సమస్య సదరు రాజమంత్రి తాలూకాబోర్డు చివ్విరము ఎక్కువగా యెండుచే యొక్క వైసిడెంటు సారించలేదనియు మొదలైన నాంశములతో ఈ సమస్య బోర్డువారియెదుట యుంచబడినది.

నుమాన రెండుగంటల కాలము “విభజన” అవశ్యకతను చూపుచు ను. రా. శ్రీ శ్రీయుత విక్రమ్ మొకటలర్తులు ఎమ్. ఎల్. సి గారున్నా, కాకినాడ తాలూకాబోర్డువారు యెమ్. రా. శ్రీ గంటి వెంకట్రావు వి. ఎ. వి ఎల్ గారు న్నూ బోర్డువారియెదుట వాదించిరి.

తోడనే జిల్లాబోర్డు వైసిడెంటువారు “విభజన”కు ఇచ్చినదనివారిని చేతులెత్తమని. లెక్చరర్, పండ్లెండుగ తేలను. ఏ.ఎస్.కాని, తిరిగి వైసిడెంటుగారు లెక్చరర్ సారించిరి. అప్పుడు వరుసగా కలపడిన. వెంటనే గంటి వెంకట్రావు గారున్నా విక్రమ్ మొకటలర్తుల గారున్నా అట్లు చేయమని దని అభ్యంతరం కట్టిరి. కాని, దానిని వైసిడెంటుగారు లెక్చరర్ పెట్టెయిరి. మాదెవసారి లెక్చరర్ గారు వరుసగా వచ్చిరి. వారిని తోడనే లెక్చరర్ గారు వదలవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

“విభజన” అనుకూలము, ముందుకు యెడిరి. ఈ కార్యపర్యాయము లెక్చరర్ పెట్టెటానా, వీరిలో నెక్కువ మారులేదు.

అనంగీకారపత్రము

గోదావరి జిల్లా విద్యాసంఘములకు, కాకినాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులను అయిన ను. రా. శ్రీ గంటి వెంకట్రావు వి. ఎ. వి ఎల్ గారు సదరు తాలూకాబోర్డు “విభజన” సమస్య, 1918 సం. లగాను వరితన (వాయు, లోకద) రెండుపాదాలు రాజమంత్రి తాలూకాబోర్డువారికి యీ సమస్య అంగీకరించుచున్నది, తిరిగి యీ సమస్యను గోదావరి జిల్లా బోర్డువారికి ఏకగ్రీవముగా మరలెండువారు అంగీకరించుచున్నది, దీనినే శ్రీ సర్కారువారు నాడ అంగీకారము జూపుచు లాంచనము, శ్రీ తోడనే బోర్డులకు అనుకూలముగా రాబట్టి తిరిగి తీర్మానముల గావించి వసించుచున్నా, 1 సంవత్సరము 2 మాసముల ఆలస్యము తీసికొని రాజమంత్రి తాలూకాబోర్డు వైసిడెంటుగారు గావించి, అప్పుడు మాడుబోర్డులకింద గాక, రెండింటికీందనే విభజనచేతు మని తీర్మానము గావించినదియు, అందుచే శ్రీ సర్కారువారు తది అంగీకరించి “అట్లే రెండింటికీందనేయుటకు ప్రపోజు” చేసి పంపునది 23-2-28 వ తేదీని ఆర్డరుచేతుగా, అప్పుడు మాడుబోర్డులకు మానుము ఏ కో ఆలస్యముచేసి 17-1-24 వ తేదీని “విభజన” అవసరములేదని తెలియజేయుచు, దానిమీద 19-1-24 వ తేదీని జిల్లాబోర్డు “16 ప్రతిపాదనను 14 అంగీకరించుచున్నా” ఏర్పడుటయు రెండు మెజారిటీ యొక్క మెజారిటీగా గమనింపబడినది కాదనియు, అందుచే శ్రీ సర్కారు మొదలగు ఇరవయ్య ఆలోచించి వాటి బాగుగా తోడిట్లుగా సదరు తాలూకాబోర్డు రెండింటికీందగని లేక మూడింటికీందగని “విభజన” చేయింపబడినదని కొడుమా, తమ “అనంగీకారపత్రము” శ్రీ జిల్లాబోర్డు వైసిడెంటువారికి శ్రీ సర్కారువారికిని యిచ్చి ప్రకారము తది గంటలలోపుగా పంపించిరి.

పసుపుకు తెలము

వెల డబ్బీ 1.కి రు. 0 6-0. వి. పి. లో 0-11-0 1 డబ్బీ మొదలు 6 డబ్బీల వరకు పోస్తే 0-5-0 మాత్రమే.

అరికాట్లు, అరిచేతులు, చర్మము కారకవలన, కీటకాలి నలన పగిలి నీరుకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లుమాని బిలపోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లునొప్పియు నయచును. స్వల్పక్రయము. కాలి పగుళ్ళకు ఈ తెలము అత్యంతోపయోగకరము.

అమ్మకొందినం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

తాడిపత్రి

(స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యున్సిపల్ వ్యవహారములు

జనవరి 21:—ఈయన మ్యున్సిపల్ వ్యవహారములు ఇంకను గందరగోళస్థితి నుండి నున్నవి. సానిటేషన్ పాట: కాఖతుం తిగరు ఈయన 19వ తాతాల్లికన్సిల్లో ఫేరును ఎలక్షన్ అక్సరలేదని క్లెయిమ్ చేసి, ఫేరును కదిపిని ఎలక్షన్ చేయించివేసినాడు. ఆలర్డుల పుట్టితరువాత ప్రస్తుత మ్యున్సిపల్ అధికారులు కేవలకోజున మ్యున్సిపల్ మీటింగు పెట్టుకొన్నారు. ప్రస్తుతమున్న కౌన్సిల్లో ఫేరును ఎలక్షన్ జరిగిన ప్రకృతి సాయమున ప్రతిపాదకుల నుండు ఫేరును కే ఆపదవి కమ్మునని ప్రజలు భావించుచున్నారు. మతియను మ్యున్సిపల్ సభ్యులు గా నుండు చు. రా. శ్రీ బ్రాహ్మణాచార్యగారు కేవలకోజు మీటింగు ఆపుకల చేయబడినదిగా గుత్తికోర్టులో ఇంకెక్కు ఆర్డరు కోరినాడు. మ్యున్సిపల్ చట్ట ప్రకారము కౌన్సిల్ సభ్యులు ఒకటూ రాజీనామా నిచ్చినతరువాత వరల రాజీనామాను ఉత్తరసంహరించుకొనుటకు వీలులేదు. కాన ఈ యూని మ్యున్సిపల్ కౌన్సిల్లో అట్లు రాజీనామా నిచ్చి ఉత్తరసంహరించుకొన్న వారిద్దరు సభ్యులు న్నారు. దీని ఆధారముగా 22వ మ. రా. శ్రీ జి. బ్రాహ్మణాచార్య ఇంకెక్కు ఆర్డరు కోరినాడు. కావున కేవలకోజు మీటింగు జరుగునోలేదో నిరణయం చెప్పబడు వీలులేదు.

ఖద్దరు బోర్డు

ఉత్తరప్రదేశ్ లో ఖద్దరు బోర్డు 17 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు మదల సంఘకార్యమయితిలో సమావేశమైరి. ప్రస్తుతము జిల్లాలో నిలవయుండు ఖద్దరును ఖద్దరు పెట్టుటకై తాడిపత్రిలో ఖద్దరుబోర్డు కలెక్షు ఒక కేంద్రవిశ్రయ కాలను స్థాపించి మనస్సులను బెట్టి అమ్మించవలె ననియు, ఇకయును ఎక్కడికిని అప్పు లియ్యకూడదనియు, జిల్లాలో ఖద్దరు రయ్యుచేయు వారికుండి అక్కు రేటుకు ఆర్డరు ఇయిమించు చూచి, ఖద్దరుకోజునలెనయు తీర్మానించిరి. ఖద్దరును కేంద్రవిశ్రయ కాలవారు రూ 1 కి ఒక అణాకు మించనిలా భవతో అమ్మకలెనయు తీర్మానించిరి. ఖద్దరుబోర్డువారు ఈ తీర్మానమును ల్వలో అమలుకు తెచ్చియెడల చాల బాగుండును. ఖద్దరు వ్యాపకమునకు ఇది చాలదాండు తోడ్పడు ననుటకు సంభావనలేదు. మిగతీర్మానములలో ముఖ్యమైనది తాడిపత్రి హండు స్పిన్నింగు అడు బిందెకుంపెనీవారిని వ్యాపక ఖద్దరు ఏర్పాటుచేయుట కేంద్రవిశ్రయకాల ఖద్దరుల గాను మానమునకు 80 రూ. మాత్రము చేయుట.

బేబీ వెల్మెరువారము

పిల్లల ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన కార్యములు ఈ యూని నుండునాడ కొద్దిగ జరిగినది. కాని ప్రజలలో ఇది యేమ ప్రము ఈతనానును పురికొల్పలేదు. ఆకార్యములలో పాల్గొన్న కొందరు అధికారులు మ్యున్సిపాటి ఉద్యోగులు మాత్రమే.

తొమ్మము

తొమ్మము విచ్చలవిడిగ చెలరేకుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు పన్నులను ఈతూరి వసూలుచేయుట ఆపుటల చేయుచున్నారు. రైతులు గడ్డిగాను నూరూని నిరుగుచున్నారు కొన్ని కొన్ని గ్రామములలో నీళ్లు పూర్తి లేవు. గడ్డిపైవైన బాతుక కాలేదు.

బరంపురం

మనస్సుకు సుఖార్థ ఆరోగ్యము కలుగుటగాను 18 వ తేదీని మాపట్టణమున నుండు తేలాలతములలో గమాన మనస్సుకు, దువాళిమేకములు చేయబడిన మనిషులలో ప్రార్థన యథావిధిగా జరుపబడినది. సాయంకాలము పాలుగుగంటలకు వైద్యులవారుండి మహాత్ముల శిశువులను పుష్కరాల లతో నలంకించి, కృష్ణవాంతులు వేటువన, పుష్కరాల భవనలతో ఊరేగించి సాయంకాలము 6 గంటలకు వార్తాకాసు మైదామున ఒకరంగ భాగం పుట్టెను. అన్ని కేతములవారు కథకునిచ్చిరి. ప్రభుత్వమున వేపారాయణ గావించిన కడకు భజన కీర్తనలు పాడితరువాత శ్రీయుత యాగ్నేయ వనంత్తు గారు ప్రార్థననరిపిరి. మహాత్ములకు ఆరోగ్యము కలుగుచున్నది యటకు పత్రికను ప్రాధికరించిన దుకు సంకీర్తనవిధానం క్లెయిమ్ చేసి (ఒకవిలేఖరి).

రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు

విభజన

గోదావరి జిల్లా బోర్డుమాటింగు యీ నెల 19 వ తేదీన రాజమండ్రిలో జరిగింది. చాలమంది సభ్యులును సెంట్రల్ డెల్టా తాలూకాల బోర్డు చాలమందియును సభకు వచ్చిరి. కొంతకాలమునుండి రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు విభజనమును గురించి ఆందోళనము జరుగుచున్నది. ఆంధ్రజాతీయమును గురించి కొనుటకు చాలమంది వచ్చిరి.

ఈ విభజన విషయము చక్కయి వచ్చినపుడు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు మునుపటివలె విభజన చేయుటకు సవరణ తీర్మానము చేయవలసి శ్రీ విక్రమ వెంకటకర్నం ఎం. ఎల్. సి. గారు చెప్పిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రక్షణాధికారులు, ఇక్కడ రకు యెదుట నున్న తీర్మానము దొరికినందువలన దీనిని పరిశీలించిరి. ఈ తీర్మానము ప్రకారము రెండు బోర్డులకింక విభజించుటకు తీర్మానము తెలుపబడియున్నది. కాని మూడు బోర్డులకింక విభజించుటకు సవరణ తెలుపబడుట వీలులేదని.

తాము యిచ్చి తీర్మానమును మోటింగుచున్నామే ఈ పాదించినది యిదిగో నోటిను యిచ్చి యిచ్చామనియు; రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు ప్రత్యేకభాగం ఈ నెల 17 వ తేదీన చేసిన తీర్మానమును తమ తీర్మానము కనుగుణముగ నున్నదనియు 1920 సం॥ నె॥ 776 రు జి. సి. కు కూడ అనుగుణముగా నున్నదనియు, వారసమువారి తీర్మానమును గురించి తీసికొనవచ్చు ఆచారము ఈ బోర్డులో ఉన్నదనియు కనుక తమసరణ తెలుపుట అగీరింపబడినది వెంకట రత్నంగారు చెప్పిరి.

అయితే ప్రాసీయముగల నీడకు ఆంధ్రప్రదేశ్ బెట్టింగు ప్రాసీయ మిచ్చుదమునా నే దానిని ఏమి ఉత్తరములు (వాయువ్యం) తామంగీరింపము అని. తరువాత ఉన్న కర్నూరు మెంటు తీర్మానము పైని ఎవరైనా మాట్లాడలమన్నవాడు మాట్లాడబడినదని.

గంటి వెంకట్రావుగారు లేచి ప్రాథమికాధ్యక్షుల సందర్భముం తయు మామింపుడు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు విభజన ముఖ్యముగా చేయవలసినది ఉపన్యసించిరి.

కందుల డిక్టేటరుగారు, విభజన చేసిన, రాజమండ్రి జిల్లా కొకటి, దానియొక్క ప్రతిభ, అతయు పోతుంది, విభజన వలన కాదని.

జిల్లా బోర్డు వైస్ చైర్మన్లు అనుమతముగా రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు (జిల్లా) ప్రతిమముగాను మాట్లాడిరి.

గుమారో అరంజు కాలము చక్క జరిగింది. మొట్టమొదట వోటులిసికొనగా 14 గురు విభజన కనుకాలముగను 12 గురు వ్యతిరేకముగను తేల్చింపబడినది. తరువాత పోలిసికొనగా 16 వ్యతిరేకముగను 14 గురు అనుమతముగను తేల్చిరి. తీర్మానము ఒకటిపోయెను. ఆంధ్రప్రదేశ్ రక్షణాధికారులు సంతోషించిరి.

రాజ్ కు అనుబంధము తాలూకాలవారు విభజనకు తుకూరాలము చూపిరి. ద్వితీయభాగము (విభజన తీర్మానము) బెట్టింగుచు చాలమంది అనుమతముగను సందేహితులని తోచి నది. ఈ యోజనా తీర్మానమును మిగిలు ఆఫీసరులు గంటి వెంకట్రావుగారు పంపియన్నాడు. అందు ఈ బోర్డు అభిప్రాయము లెక్క పెట్టవలసి అనున కర్నూరు మెంటువారి కోరి యుంది.

తరువాత విభజన తీర్మానమును మంతు మోటింగులో పెట్టుటకు గంటి వెంకట్రావు విక్రమ వెంకటరత్న ముగారు నోటిను యిచ్చిరి.

యూరోపియను దాది

నల్లపిమ్మలమైనది విశేషచక్క జరుపబడిన విషయము కాకినాడ లేడి-వల్ల వాన్సింగులలో యూరపియను దాదిని తీసుకు 1-10-23 నుండి ఒక సంవత్సరము యిచ్చునన్న యూరపియన్ వచ్చును ఉపన్యసించి. దీని ముందే తీర్మానము ఎ. దాన్సి మెంటు సందేహి. దీని తీర్మానము గంటి వెంకట్రావుగారు మాట్లాడిరి. ఈ శ్రీ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని తు దాది ప్రత్యేకముగా పెట్టవలెను గా వాడును సభ్యులందరికి రెండు పోలికగా పెట్టవలెను. ఆ పోలిక కాకినాడ తాలూకా బోర్డు మేని జి మెంటులో ఉన్నప్పుడు ఈ బోర్డు అనుమతి అభిప్రాయ తీర్మానించిరి. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ మేనిజి మెంటు జిల్లా

కాకినాడ విద్యార్థిసమాజము

మహిళాజాతీయవిద్యాలయము

మా విద్యార్థిసమాజమున 7-8-1923 తేదీన హిందీ భాష నేర్చుటకు పాఠశాల నెర్పరచినాము. అదిగో గోదావరి జిల్లా కాలగెడు సభ్యులార్యదన్య యగు శ్రీ. బులును సాంబ మూర్తిగారు సంతసించి జాతీయవిద్యాలయములో హిందీయు పాఠ్యాధ్యక్షులుగా నున్న వారిమంతి నుబ్బా వాపుగారిని మా శ్రీ పాఠశాలలో హిందీ నేర్పుటకుగాను ప్రతీయధ్యాపకము 2 వందలకు మొదలు 5 వందల నిజమింది వారిచేతను కాలగెడు కమిటీ వారే హిందీయనుటలతోనీ మాకు ప్రోత్సానము గలిగించి మాకున్న కల గడుపాతులైరి. శ్రీ. బుల్లూ రావు గారి పరిశ్రమలన్నియు, బోధనా నైపుణ్యములన్నియు గల్గిన శ్రీనివాసరావులు అందరిలో మిగుల నున్నవిద్య బడలుగలిగి వారు. వారు హిందీ, హిందూస్థానీ భాషల తెలియించును చక్కని ప్రవేశిరి సంపాదించి కొన్ని గ్రంథములను ముఖ్యముగా జులువలించి హిందూ సుందరి పత్రికలో ప్రచురణ కిచ్చుచున్నాడు. కాలగెడు 12 వందల హిందూతే శ్రీనివాస, మహావ్యధిని శ్రీనివాస, చక్కగా మాట్లాడగలిగిన వీరివన్నీకు పాత్రులై, మా బోధనాద శ్రీనివాసమున విన్నవెచ్చి వారు.

కాని, హిందీని, ఆంధ్రమునకును, సమస్తములోనూ ప్రవేశము గలియుండుట ముఖ్యమనినది (హిందీయు, రెండు భాషలు, నేర్చుటకు వచ్చిన వారిలకు తెలుగు ఇంకా పోలిక నేర్చుకొనవలసి వచ్చును) నేటికాది విద్యుట నేర్చుట ముఖ్యమగునా నుండుని భావించియు, నీ సందర్భమున ఆంధ్రమున కుద్ధం దివమున హిందీ, తెలుగు, సంస్కృతము నేర్పుట పాఠశాల నేర్పుటతోనీయున్నాము. వాటినుండియు తెలుగు వారిలకు యువకులకు వచ్చి సంస్కృతమునాద నేర్పుచున్నాడు. అయితే జాతీయవిద్యాలయము మానివేసిన కారణమున విద్య కండువేరము గొనుచుండి హిందీయపాఠ్యాధ్యక్షునిని నేటినుండియు మానముగా నియమించి, సంస్కృతకా శ్రీనివాసిని తీరమున మేమే భరింపవలసిన వారము అనుటచే నందుకై మేము విద్యార్థికుల భానుభిమానుల తేకనాయకుల సహాయము చేపట్టింప వలసినదని.

ఈ పాఠశాలలో కేవలము చిన్న వారిలకే కాదు, ఇదిగో ఆంధ్రమునందు గట్టి పాఠశాలసంస్కృతములో నుండి ప్రవేశము, ఇంగ్లీషులో కూడ పరీక్షయు గల్గి పెద్ద పెద్ద యువతీయులకు విద్యగలవల గల యథాధికారములకు లగు నుపాధ్యాయులు గల్గియున్నాడు. ఇక్కడి విభాగము తేరు.

కావున మాయాద్యయమునకు విద్యార్థిమాను లెల్లరును బోధకులరు గాక యిది వేడుచున్నాము.

బాలాంత్రపు శేషమ్మ, కార్యదర్శిని

బోధకులు (ట్రాన్సింగు) గానీ తీర్మానము అనుమతించి కా లేదు. జిల్లా బోర్డువారు పె. పరి పోర్టుగానే కన్విక్టు చేసిరి. ఇప్పుడు రిటైర్మెంట్ మెంటు మిటితాకు వచ్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక కా. పాఠశాలను ఒక గురువ్రాసు కల్గించి చేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ దాది ఉండవలసి అందరము లేదని వెంకట్రావు గారు చెప్పిరి.

లిగెన్ ముక్క తిచ్చుటకును ఆచారము తగిలేములకును సులభమయియు శుభముగా నున్నట్లు మామటకును ఈ దాదియొక్క పనులని అవ్యక్తుడు నుడి వెను.

ఆ. దులభ నుపాధ్యక్షులు వెంకట్రావుగారు చెప్పిరి. కంటివేసి ఆచారము లేట్టించుచు నుటలక్క ఒకరు ఉండనే ఉన్నది. లెక్కల రెండువలసల ఇతరులు మాదవచ్చును కనుక ఈ దాది అవసరము లేదు అని చెప్పిరి

చాలామంది ఈ విషయమై మాట్లాడిరి. లేడి యపొలిగి తీసుకున్నాడు ఈ ఉద్యోగమునకు చేతకుండ నుండియు; చేసేటట్లు చేసి ఈ తీర్మానము నుండియు వచ్చునేమో యని అందరి డిక్టేటరుగారు. పోర్టు ఉండవలెనా ఉండవలెనో లే అన్న విషయము లేల్లకలెను, గాని ఉద్యోగము ఎవరికి ఇచ్చవచ్చును ఇయ్యవలసిన తీర్మానములో నుడగుదని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ బెట్టింగు, ద్విమై చక్క యెసినది తీర్మానము ఒకటి పెట్టబడినది. ఆ సభ్యులు ముగియవలెనా నుండుటచే తీర్మానము విగతయెను. (స్వీకరింపబడినది)

సర్. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రశంసించుట

జననాను కార్పొరేషను కలహానా వార్షిక నివేదికము పై విమర్శించుచు మదరాసు ప్రభుత్వము వారు సర్. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు కార్పొరేషనును కొనర్పిన చేతను నూర్చి యారీతిగా ప్రశంసించిరి:-

“సర్. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారి ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రిందనున్న కుడిసంవత్సరముయొక్క నివేదికను యిచ్చును విమర్శించి విశ్లేషించి. కార్పొరేషనుకు ప్రభుత్వమున ఆంధ్రప్రదేశ్ గా నెన్నుకొన జరిగి త్యాగరాయ శెట్టిగారు 4 యేండ్లకు పైగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గా నుండిరి. ఆరున ఆంధ్రప్రదేశ్ గా నున్న కాలమున ఆంధ్రప్రదేశ్ క నూలుకేయు లేటు అభివృద్ధిగా చేసి; అయినను, తైలమును నులును యిచ్చుకు మార్చుకులనను, ఎన్ను మెట్టు మార్చుకులనను, మోటారు వల్లనే పన్ను అభివృద్ధి చేయుటలను నగరమునందలి ముగా వాడుకనున్న నీటికిగాను జాగర గాకాలోంచి యెత్తుకొన చార్జీ సమాలించెయిటు కలను కా ర్పొరేషను యొక్క కాబడి 1919-20 సం॥ యా 87.78 లక్షల అందు 1922-23 సం॥ యా 87.72 లక్షల వరకు పెచ్చి నది. కన్నులెచ్చి కాని తేలికే 26 ప్రత్యేక ఉద్యోగ అభివృద్ధి ను నుంచుచేసినది. విద్యార్థిముల యెచ్చుట, కను, కనుసంరక్షణములకు యెత్తుకొన శ్రద్ధ జూపబడినది. బోర్డు పాఠశాలలు చే యెత్తుకొనకలము చేచిపోవుచుండకుండి మూలికా పోలిక పోయెను. కరమునుకు తెలుగులందరకు బతుకు నుగూడవలె గా బోధుటకు తగు యెచ్చుటలు కొద్దికలమునా జరుగవలెను. కాకినాడ విద్యార్థినిగి (అయిత్తు) ను సలుపుచుండిరి. ప్రభుత్వ పాఠశాలపాఠశాలను యిచ్చుననే సర్. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు తెలియించినది విషయము ప్రశంసించుము. నిన్ను జాతుల కాలరహి మిట్టపధ్యాపకము యెంకాలో భావన ను నేర్పుట చేయుట, కుప్పవారికు సమైక్యత ప్రభుత్వ విద్యుదమున రక్షణ భరలకు విశ్రయించుట మున్నగు కార్యములు ఆ యనకు నేరవాకలందు గల బోధాధ్యాయులు తెలియచ్చుచున్న విషయములో గృహములు క్రిక్కిరియించుట తొలగించి, కార్మికులకు ఆరోగ్యవేతములను గృహసమతుల నేర్పరచుటై త్యాగరాయ శెట్టిగారు పరకువాడమునందు కొంతకాలము గొన నెంతెను. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ వారులేకు నుటచే జూయేర్పాటు జరుగలేదు.

సర్ త్యాగరాయ శెట్టిగారు మదరాసు నగర కార్పొరేషనుకు ఆమూల్యమును సేవ చేసిరి. ప్రభుత్వమువారు యాసంవత్సరమున వారి సభింపించుచున్నాడు”

లక్ష్మీ శాసనసభ

విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము పాపింపబడదు

లక్ష్మీ, జనవరి 28:- లక్ష్మీ శాసనసభలోని స్వకాశ్యక కుమువారు, మంత్రివర్గమునందు విశ్వాసములేదని వెలుపు తీర్మానము 28 తేదీ బాటులో నిర్ణయించినది, ఈ తీర్మానము వసలే యువపాపింపవలసి నున్నున్నాడు. (అ. తెలి)

చౌరంగీ వివాదము

బెంగాలు జాతీయపక్షము

కలకత్తా, జనవరి 28:- చౌరంగీయందు జరిగిన వార్తను నిరసించుచు, ఈ విషయమును, జాతీయకమన్యుగా కొనర్ప బడదని ఆశించుచుంటి మని వెలుపుచు బెంగాలు జాతీయవాద పక్షమువారు తీర్మానించిరి. (అ. తెలి)

అనంతపూరు రయితులు

చాలములు ఎంత కండుచున్నదియు తనిఖీచేసి కనుగొనుటకు నూటి అనంతపూరులకు పక్కకు కలెక్టరుగారు వచ్చునని తెల్పియుండుటవలన 400 మంది రయితులు వేదియుండి నిన్నులు అ.సి. క్రిందను ప్రాసీయములు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనియు, వాళ్ళు వారికి సహాయము చేయునై కలెక్టరు కను గొనుటకు వచ్చుచున్నాడు. తనిఖీచేయుచు ఆధికారులకు విజ్ఞాన పరకులను లేదని తులనకుండుచున్నాడు తాలూకా పటావాసుల భవనములలోనియు తీర్మానించుచున్నది. ఈసభ అనంతపూరులో ఫిబ్రవరి 14 తేదీన జూరును. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజనీతి మేసెయిట రయితులు విచారించుచున్నారు. కడ పానకాలముండినాటి వరకుసంచారము చేసిన రోహ్యమెయిట మునుకు వాళ్ళవరుచున్న యంత్రప్రదేశ్ లులను చూడకుండ నేర్పించియును.

అనంతపురం జిల్లా 11 మండలములు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు			
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వల 0-8-0			
సత్యవత్సవ్యాసము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య } 1 0 0			
మేని వదల మది జనింపదు			
శ్రీ గురుభాష్యమృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, } 0 4 0			
శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.			
తత్వమచంద్రిక ... వల 1-0-0 సతీకా ఆంధ్రకల్పచింతామణి 0-12-0			
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనా } ... 2 4 0			
రాయణశాస్త్రి విరచితము)			
హిందీ భాషాశిక్ష (తెలుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ చదివేదగ్గ) ... 0 6 0			
కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)			
హిందీ మొదటివాచకము డిటో ... 0 6 0			
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష } ... 1 8 0			
అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది			
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము 0 4 0			
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి) 0 8 0			
శిబ్బకొముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది) ... 1 4 0			
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.			

చాకులు-తాళములు	
మంగలికత్తులు.	
అంధసాదలనే చేయజేసి. తెలుఁజాని.	
తెలునే ధర్మశాస్త్రాలగునక వ్రాయుడు.	
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్	
కట్టెల్ల అండ్ లాక్ సేకర్స్ etc.	
8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)	
టెలిగ్రాఫ్ అండ్ టెలిఫోన్ "ఇండస్ట్రీ" పెద్దాపురం.	
కర్తవ్యాలహరి	
వల సీ 1-కి ల. 6 వి. పి. సహా 0-10-0	
ఈ ద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము	
కారట, చెవిబిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును.	
5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.	
అమృతాంజనము డిపో,	
మద్రాసు - బొంబాయి	

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి (లిమిటెడ్) 19 హరిన్ రోడ్డు మాంటురోడ్డు పోస్టు మద్రాసు

వసంత కుసుమాకరము.

బనవరాయము మేహరోగ ప్రకరణము

4191 వ పుట వఃకుమేహమునందు సుప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆశ్రయద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు
ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిస్సత్తువ మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును శుద్ధి జేయును.
ఇందు శతపుటాభకము, బుగారము, ముత్యము, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు.
20 మాత్రలు గల సీసా 1-టికీ రూ 5-0-0 ఔషధముతోగూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.
వసంత కుసుమాకరము యా 13,30, 054
నిర్వహణకు శాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపుదును.
విజయం:- ఎమ్. ఎస్. భావ్యం ఏ.వై.వై.వై. తహాల పెట్టె నెంబరు 689, బొంబాయి, మెసర్స్ దాదా అండ్ కో., 289, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

రత్న పురుషలేహ్యం

కుక్క వైముడు తప్పక తగ్గించును. బలహీనతపోగొట్టిబల
ము కలిగించును. కుక్క మేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత రోగము
లగునా యామందుగల్గి తగ్గును. ఈ ఖ్యాతులకలన చెడినరక్త
మును తొగుతును. శీ ౪ ౪-4-౪.

శరీర లేహ్యం

విశాఖగోత్రైత తగ్గించు ఆశ్మితమందు. కథ్యములేడ.

డబ్బీ ౪ 1-8-0 లా.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం-గోదావరి జిల్లా

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు లా. పు
పూర్తి సెట్టు 18 2-0-0

చేతురు 18 0-12-0

బచ్చ 18 0-6-0

సిగర్ లైటున్న స్పిగ్ లా. పు 18 1-4-0

డబ్బీ 18 18-8-0

చేతురుగార్లు డబ్బీ 18 0-12-0

మినియోక్రిక్ స్టోర్సు

83, చినాబజారురోడ్డు,
మద్రాసు.

కథలపుస్తకములు.

ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.

1 బాలనీతికథలు, 2 నూరు వినోదకథలు

3 శేమక్క పగటిచుక్క కథలు, 4 యుక్తికథలు

5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని

కావ్యకథలు, 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము

1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టిక్కెట్ కథలు 0-8-0,

పంజాబుకథలు 0-12-0. వలయువారు:-

మజావాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.